K. K. Juan Bau.ta Cerdy
13=13=15

13=15
1729

R. 6
6/25
1730 1730 1730
13.23 1730 1730
1730 1730
13

EMMANVELIS

ALVARI

E SOCIETATE IESV

PROSODIA

SIVE

INSTITVTIONVM LINGVÆ LATINÆ LIBER QVARTVS.

In vsum Studiosorum Societatis IESV

SVPERIORVM PERMISSV.

ANTVERPIAE

APVD IOANNEM TROGNÆSIVM

M.DCIV.

Cum Gratia & Priuilegio.

q in compositis d...
dum praesumitur ...
praesumitur aute l v
... ate pp. et praesumitur
... et praesumebatur dupli...
... sunt dupliciter ...
lit a.

conservare liquefacit
quando y dit ...

PROSODIA

SIVE

DE SYLLABARVM DIMENSIONE.

PROSODIA est, quæ ex syllabarum accentu, & quantitate, rectam vocum pronuntiationem docet. Sic dicta à πρὸς, id est, ad; & ᾠδὴ, cantus.

Litteræ partim sunt vocales, partim consonantes.

Vocales sunt sex, A, E, I, O, V, Y. Ex vocalibus fiunt sex diphthongi, Æ, AV, EI, EV, OE, YI; vt *præmium*, *aurum*, *hei*, *Europa*, *pœna*, *Harpyia*.

Consonantes in mutas & semiuocales diuiduntur.

Mutæ sunt octo, B, C, D, G, K, P, Q, T.

Semiuocales itidem octo, F, L, M, N, R, S, X, Z.

Ex quibus quatuor sunt liquidæ, L, M, N, R.

... A ... F, præ-

F, præpoſita liquidis L & R, vim habet mutæ.

Duæ, X & Z, ſunt duplices, hoc eſt, valent duas conſonantes; X, cſ; Z, dſ.

H, ſit ne littera, an adſpirationis nota, dubium controuerſumque eſt.

I, inter duas vocales poſita, conſonans eſt, atque duplex I valet; vt *Maior, peior*. Veteres I geminabant, *maijor, aijo, Maija*.

I & V cùm vocalibus præponuntur, eaſque comprimunt, fiunt conſonantes; vt *Ianua, iecur, conijcio, iocus, iudex: Vates, velox, vita, vox, vultus*.

Iota Græcorum numquam eſt conſonans; quare in *Iaſon, Iambus, Iaſpis*, & ceteris, quæ planè ſunt Græca, prima vocalis eſt.

Iod apud Hebræos ſemper conſonans eſt, cùm vocalibus præponitur; vt *Ieſus, Ioannes, Iacobus*: itaque qui hæc atque alia eiuſdem generis nomina per I conſonantem efferunt, optimè quidem pronuntiant; qui verò per vocalem, Græcos imitantur.

V poſt Q litteram ſemper liqueſcit, vt *Aqua, concoquo*: at poſt G & S modò liqueſcit, vt *Lingua, anguis, ſuadeo, ſuauis*; modò integra eſt, ſuamque vim retinet, vt *Exiguus, ſuus*.

Litteræ liqueſcunt, cùm vim roburque vocalis aut conſonantis amittunt.

Syl-

Syllabæ partim breues, partim longæ, partim communes.

SYllabæ, quas temporibus metimur, aut ſunt breues, aut longæ, aut communes. Tempus eſt ſpatium interuallumque, quo ſyllaba pronuntiatur. Syllaba breuis ex vno tempore atque ſpatio conſtat; vt *cóncido*: longa, ex duobus; vt *concîdo*. Communis eſt, quæ in verſu tum breuis, tum longa eſſe poteſt, quales ſunt priores in *Atlas*, *Cyclops*, mediæ in *tenebræ*, *pharetra*.

Nulla vocalis apud Latinos perpetuò breuis aut longa eſt. Apud Græcos ε & ο, quæ e & o breue valent, perpetuò ſunt breues; η & ω quæ e & o longum valent, ſemper ſunt longæ, vt mediæ ſyllabæ in *Eremus*, *Idolum*.

PRÆCEPTA VNIVERSA DE SYLLABARVM BREVITATE AC LONGITVDINE.

Primùm de vocali ante vocalem.

Vocalem breuiant alia ſubeunte Latini.
Produc, ni ſequitur R, Fio, *& nomina Quintæ,*
Quæ geminos caſus E *longo aſſumit in* Ei.
Verùm E *corripiunt* Fideique, Speiq;, Reique.

Iûs commune est Vati: producito Alîus,
Alterius *breuia:* Pompeï *& cetera produc.*
Protrahiturq; Eheu; *sed* Io *variatur, &* Ohe.
Nomina Græcorum certa sine lege vagantur.
Quædam etenim longis, ceu Dîa, Chorea, Platea;
Quædā etiam breuibus, veluti Symphonia, *gaudēt.*

Vocalis ante vocalem in Latinis dictionibus breuis est; vt *Puer, fuit, ruit.*

Virg. *Disce, puer, virtutem ex me, verúmque laborem.*

Exceptio I.

Fio I habet longum, nisi sequatur R; vt *Fiebam, fiam.*

Iuuen. *Fient ista palàm, cupient & in acta referri.*

Sin R sequatur, breue est; vt *Fierem, fieri, confieri.*

Virg. *Confieri possit, paucis, aduerte, docebo.*

Exceptio II.

Interrogandi ac dandi casus quintæ declinationis, E ante I producunt; vt *Diei, speciei:* præter *Rei, spei, fidei.*

Horat. *Ventum erat ad Vestæ quarta iam parte diei.*

Exceptio III.

Genitiuus in IVS, habet I longum in soluta oratione, in carmine tum breue, tum longum; vt *Vnius, illius:* præter *Alterius,* quod vbique habet breue; *Alîus* verò longum.

Virg. *Vnius ob noxam & furias Aiacis Oïlei.*

Horat. *Nullius addictus iurare in verba magistri.*

Exceptio IV.

Caï, Pompeï, Vulteï, & siqui sunt similes

vocandi casus, penultimam habent longam.

Martial. *Quod peto, da Caï: non peto consilium.*

Ouid. *Accipe, Pompeï, deductum carmen ab illo.*

Ohe, & *Io* interiectio, priorem habent communem.

Martial. *Ohe iam satis est, ohe libelle.*

Sil. *Quáque ferebatur ductor Sidonius, Io Conclamant.*

Mart. *Rursus Io magnos clamat tibi Roma triumphos.*

Io Inachi filia, quamuis frequentiùs vocalem ante vocalem producat, apud Ouid. tamen, in epist. Hypermnestræ ad Linum, corripitur: *Quæ tibi caussa fugæ est? quid Io freta longa pererras.*

Appendix I.

Græca multa vocalem ante vocalem longam habent; vt *Aër, Achaia, Achelöus, agea*, via in naui; *Aonides, chorea, Clio, Cytherea, Darius, Elegia, Enyo*, id est, Bellona; *Laërtes*, & à λαὸς composita; *Latoüs, Oreades*, Deæ montium; *Panchaia, platea, pareas*, serpentis nomen; *Thraicius; Taygetus*, mons; & *Taygete*, Agenoris filia; *Troas, Troius*, &c.

Chorea, platea, Malea, Nereis, Dedaleus, graphium, Diana, interdum à Poëtis corripiuntur.

Virg. *Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.*

Horat. *Pura sunt plateæ, nihil vt meditantibus obstet.*

Papin. *Arripit extemplo Malea de valle resurgens.*

Notum iter ad Thebas.
Claud. *Lasciuas doctum fallere Nereidas.*
Ouid. *Quid digitis opus est graphium lassare tenendo?*
Virg. *Exercet Diana choros.*

Eos, & *Eous*, cùm modò per ε, modò per η, à Græcis scripta inueniantur, corripi vel produci possunt.

Prop. *Siue illam Hesperijs, siue illam ostendat Eois;*
Vret & Eoos, vret & Hesperios.

Quæ apud Græcos per diphthongum ει scribũtur, apud nos modò per ι longũ efferuntur; vt *Alexãdria, Antiochia, brauium, idolium, Thalia, Xenodochium*, &c. modò in E etiam longum conuertuntur; vt *Aeneas, conopeum, gyneceum, odeum, platea*, &c.

Nonnumquam, soluta diphthongo, ε in η mutatur, quod E longum valet; vt *Cytherea, Cythereïa: Elegia, Elegeïa.*

Ouid. *Exigit indicij memorem Cythereïa pœnam.*
Idem: *Flebilis indignos Elegeïa solue capillos.*

Appendix II.

Idea, Andreas, philosophia, symphonia, etymologia, orthographia, & alia quàm plurima, vocalem ante vocalem corripiunt; licet eadem nomina, acuta penultima, multi (more Græcorum) pronuntient.

Horat. *Vt gratas inter mensas symphonia discors.*

Quamuis accusatiui Græci in *ea* ab *eus* ferè correpti legãtur; reperies tamen apud Virgilium in *Idomenea* & *Ilionea* extendi.

Præ-

Præceptum II.
De Diphthongis.

Diphthongus longa est in Græcis atque Latinis.
Præ breuia, si compositum vocalibus anteit.

Diphthongus longa est, tam in Græcis quàm in Latinis dictionibus; vt *Aeneas, Melibœus, præmium, laus.*

Virg. *Miratur molem Aeneas, magalia quondam.*
Idem: *O Melibœe, Deus nobis hæc otia fecit.*

Exceptio.

Præpositio *Præ* composita, cùm vocalem præcedit, breuis est; vt *Præustus, præeo, præacutus.*

Virg. *Stipitibus duris agitur, sudibúsve præustis.*
Statius tamen lib. 6. Thebaid. dixit,
Præmia cùm vacuus domino præiret Arion.

Præceptum III.
De Positione.

Vocalis longa est, si consona bina sequatur,
Aut duplex, aut I vocalibus interiectum.

Vocalis ante duas consonantes, vel vnam duplicem, vel ante I sequente alia vocali eiusdem dictionis, longa est positione; vt *Terra, Araxes, gaza, maiora, Troia.*

Lucan. *Subiuga iam Seres, iam barbarus isset Araxes.*
Virg. *Arma virûm, tabulæque, & Troïa gaza per vndas.*
Idem: *Sicelides Musæ, paullo maiora canamus.*

Exceptio I.

Biiugus, quadriiugus, & reliqua à iugo composita, vocalem ante L corripiunt.

Virg. *Interea biiugis infert se Leucagus albis.*

Idem: *Centum quadriiugos agitabo ad æquora currus.*

Appendix I.

Si altera consonans fuerit in fine præcedentis dictionis, altera in principio sequentis vocalis, nihilominus longa erit; vt *At pius*, A longum est, positione duarum consonantium T & P, quamuis sint in diuersis dictionibus.

Virg. *At pius Aeneas per noctem plurima voluens.*

Appendix II.

Si vtraque consonans aut duplex fuerit in principio sequentis dictionis, ferè nihil præcedentem vocalem breuem iuuabit.

Ouid. *In solio Phœbus claris lucente smaragdis.*

Virg. *Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.*

Lucan. *Tales fama canit tumidũ super æquora Xerxem.*

Lucente, nemorosa, æquora, vltimas habent breues, licet duæ consonantes, aut vna duplex sit in principio sequentium dictionum.

Exceptio II. de liquescentibus.

Si mutam liquidamq́; simul breuis vna præiuit,
Contrahit Orator; variant in carmine Vates.

VOcalis breuis ante mutam & liquidam eiusdem dictionis, in carmine communis

munis est, at in soluta oratione perpetuò corripitur; vt *Volucris, Cyclops.*

Ouid. *Et primò similis volucri, mox vera volucris.*
Virg. *Ignarique viæ, Cyclopum allabimur oris.*
Idem: ——— *Vastósque ab rupe Cyclopas.*

Appendix I.

Necesse est præcedere mutam, sequi liquidam, alioqui syllaba non liquescit; vt *partis*: deinde vocalem naturâ breuem esse, nam vocalis naturâ longa numquam liquescit; vt *matris.* Agnoscitur autem syllaba breuis sæpe ex quantitate nominatiui; vt *Cálaber, Cántaber, pater,* A naturâ breue habet, quod accentus docet, vel exēpla Poëtarum; quare in *Calabro, Cantabro, patre,* A naturâ breuis liquescit: at *salûber, mater, ater,* producunt penultimam, quare hæc in *salubre, matre, atrum,* numquam corripitur. Vbi hæc regula vsui non est, accentus vsui erit, aut exempla Poëtarum. Nam quæ accētu corripiuntur, naturâ breuia sunt; vt *Tenebræ, latebræ, pharetræ, cerebrum:* quæ producuntur, naturâ longa; vt *Ambulacrum, delubrum, ventilabrum, volutabrum.* Item quæ breuia reperiuntur apud Poëtas, sunt naturâ breuia; vt *Atrox.*

Appendix II.

Necesse est etiam vt muta & liquida ad sequentem vocalem spectent. Quocirca *Abluo, obruo, subleuo, adnitor,* & cetera ex his præpositionibus composita, numquam

quam primam corripiunt, quia muta ad præcedentem vocalem pertinet. Composita tamen ex re, vt *Reflecto, refreno, refringo, recludo, reprimo*, primam sæpius corripiunt, quàm producunt, quia muta ad sequentem vocalem refertur.

Appendix III.

M, & N, rarò liquescunt, idque in Græcis dictionibus dumtaxat; vt *Tecmessa, cygnus, Terapnæ, Ichneumon.*

Sil. *Ecce inter primos Terapnæo à sanguine Clausi.*
Mart. *Delectat Marium si perniciosus Ichneumon.*

Præceptum IV.

De Præteritis dissyllabis.

Præterita assumunt primam dissyllaba longam.
Sto, Do, Scindo, Fero, *rapiunt*, Bibo, Findo, *priores.*

PRæterita dissyllaba habent priorem longam; vt *Veni, vidi, vici.*

Virg. *Venit summa dies, & ineluctabile tempus.*
Idem: *Quos vbi confertos audere in prœlia vidi.*
Idem: *Contrà ego viuendo vici mea fata superstes.*

Exceptio.

Steti, dedi, scidi, tuli, bibi, fidi à findo, corripiunt primam. / et composita

Mart.

Mart. *Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas.*
Lucan. *Aut scidit, & medias fecit sibi liora terras.*
Virg. *Diffidit, & multa porrectum extendit arena.*

Appendix.

Compositum *abscidi*, cùm à *cædo* descendit, producit mediam; à *scindo* corripit.

Lucan. *Abscidit impulsu ventorum adiuta vetustas.*
Idem: *Abscîdit nostræ multum sors inuida laudi.*
Martial. *Abscîdit vultus ensis vterque sacros.*

Præceptum V.

De Præteritis geminantibus primam syllabam.

Præteritum geminans primam, breuiabit vtramque,
Vt Pario peperi; *vetet id nisi consona bina.*
Cædo cecidit *habet, longa, ceu* Pedo, *secunda.*

prima syllaba non impeditur positione

CVm prima syllaba præteriti geminatur, eadem & secunda breuis est; vt *Cecini, tetigi.*

Virg. *Tityre, te patulæ cecini sub tegmine fagi.*

Exceptio.

Excipiuntur *Cecîdi* à *cædo*, *Pepêdi* à *pedo*, in quibus secunda longa est, vt & in iis, in quibus duæ consonantes sequuntur; vt *Cucurri, tetendi.*

Iuuen. *Ebrius ac petulans, qui nullum fortè cecîdit.*

Præ-

Præceptum VI.

De supinis dissyllabis.

Cuncta supina volunt primam dissyllaba longam:
At Reor *&* Cieo, Sero *&* Ire, Sino*q́;*, Lino*q́;*,
Do, Queo, *& orta* Ruo, *breuiabant rite priores.*

SVpina duarum syllabarum habent priorem longam; vt *Visum, motum.*

Virg. *Terribiles visu formæ Letúmque Labórque.*
Idem: *Quos ego: sed motos præstat componere fluctus*

Exceptio.

A reor ratum, à sero satum, à do datum, à cieo citum, à lino litum, ab *eo itum*, *à ruo rutum*, à *queo quitum*, à *sino situm*, supina dissyllaba primam corripiunt.

Virg *Nos abiisse rati, & vento petiisse Mycenas.*
Idem: *At non ille, satum quo te mentiris, Achilles.*
Valer. Flac. *Vulnus, & extrema sonuit cita cuspide cassis.*
Ouid. *Hic situs est Phaëton, currus auriga paterni.*

Appendix I.

Citum à *cio*, secundæ coniugationis, priorem breuem habet; vnde *Cóncitus*, *éxcitus*, penultima breui.

Virg. *Alter insurgens, & cursu cóncitus Heros.*
Ouid. *Nec fruitur somno vigilantibus éxcita curis.*

Citum verò à *cio*, quarti ordinis, priorem producit; vnde *Concîtus*, *excîtus*, penultima longa.

Lucan. *Vnde ruunt tota concíta pericula mundo.*
Idem: *Rupta quies populis, stratisque excita iuuentus.*

Appen-

Appendix II.

Rvo nunc facit *ruitum* supino, priscis sæculis *rutum* fecit; vnde extant composita, *Dirutum, erutum, obrutum.*

Ouid. *Diruta sunt aliis, vni mihi Pergama restant.*

Virg. *Nec mihi cum Teucris vllum post eruta bello.*

Appendix III.

Statum, videtur priorem habere communem: inde enim *status, us,* & *status, a, um,* priore breui oriuntur: & composita, quæ per I efferuntur, ipsum corripiunt; vt *præstitum.*

Ouid. *Hic status in cælo multos permansit in annos.*

Idem: *Musa, quid à fastis non stata sacra petis?*

Inde etiam *staturus, constaturus,* & quæ per A efferuntur, eandem producunt.

Lucan. *Tunc res immenso placuit statura labore.*

Martial. *Constatura fuit Megalensis purpura centum.*

Præceptum VII.

De Supinis polysyllabis.

VTVM *producunt polysyllaba cuncta supina.*
IVI *præterito semper producitur* ITVM.
Cetera corripies in ITVM *quæcumque supina.*

Supina in TVM polysyllaba, præcedente V, habent penultimam longam; vt *Solutum, argutum, indutum,* &c.

Virg. *Lumina rara micant, somno vinóque soluti.*

Item

Item in ITVM à præteritis in IVI; vt *Cupiui, cupitum; petiui, petitum; conditum à condio.*
Ouid. *Exsul eram, requiésque mihi, non fama, petita est.*

Appendix.

Supina in ITVM à præteritis in ui dissyllabum per u vocalem, ceteraque supina in ITVM, habent penultimam breuem; vt *Monui, monitum; tacui, tacitum; creditum.*
Virg. *Discite iustitiam moniti, & non temnere Diuos.*
Idem: *Quis te, magne Cato, tacitum, aut te, Cosse, relinquat?*

Præceptum IIX.

De Deriuatis.

Deriuata patris naturam verba sequuntur.
Mobilis & Fomes, Laterna *ac* Regula, Sedes,
Quamquam orta è breuibus, gaudent producere primam.
Corripiuntur Arista, Vadum, Sopor, *atque* Lucerna,
Nata licet longis. vsus te plura docebit.

DEriuata sequuntur naturam eorum à quibus deriuantur; vt *Legebam, legam, lege, legito* prima breui, quia oriuntur à præsenti *lego, legis*, cuius prior itidem breuis est.

Lege-

Legeram, legissem, legero, legisse prima longa, quia à præterito *legi* nascuntur, cuius prior etiam longa est.

Aratrum, simulacrum, ambulacrum, lauacrum, volutabrum inuolucrum penultima longa, quia à supinis *aratum, simulatum, ambulatum, lauatum, volutatum, inuolutum* deducuntur, quorum penultima similiter longa est.

Reditus, exitus, introitus, aditus, initus penultima correpta, quia supina, vnde fiunt, eandem habent breuem.

Exceptio.

Multa quæ suæ originis naturam non sequuntur, vsu assiduaque Poëtarum lectione sunt discenda; cuiusmodi sunt, *Fomes, mobilis, laterna, regula, sedes*; quæ primam habent longam, cùm verba *foueo, moueo, lateo, rego, sedeo*, à quibus proficiscuntur, eandem corripiant. Item *litera* à *lino*, *Tegula* à *tego*, *Macero* à *macer*. *Lex legis* à *lego*, *Regina* à *rego*, *Secius* à *secus*, *Vox vocis vocalis*, & *vociferor* à *voco*, *Humor* & *humanus* ab *humus*, *Nonus* à *nouem*, *Stipendium* à *stipe*.

Contrà *Lucerna, arista, sopor, vadum* primam corripiunt, cùm verba *luceo, areo, sopio, vado*, à quibus declinantur, eandem producant. Item *Curulis* à *curru*, *Vitium* à *vito*, *Fragor* & *fragilis* à *frango*, *Odium* ab *odi*, *Bubulcus* à *bubus*.

Præceptum IX.

De Compositione.

Legem simplicium retinent composita suorum,
Vocalem licet aut diphthongum syllaba mutet.
Deiero *corripies, cum* Peiero, *&* Innuba, *nec non*
Pronuba, Fatidicum, *& socios cum* Semisopitus,
Queis etiam Nihilum *cum* Cognitus, Agnitus, *hærent.*
Longa Imbecillus, *verbumq́;* Ambitus *amabit.*

COmposita breuitatem vel longitudinem simplicium sequuntur.

In *Perlego, relego,* E ante G breuis est, quia in simplici *lego* etiam corripitur. In præterito *perlegi, relegi,* producitur, quia in simplici *legi* itidem longa est.

Attigi, concidi, diffidi, ebibi, rescidi, I litteram habent breuem, quia in simplicibus eadem vocalis corripitur; *Tetigi, cecidi* à *cado,* &c.

Oblitum, insitum, circumdatum, desitum, penultimam ob eandem caussam habent breuem: nam à *litum* fit *oblitum,* &c.

Quantitas simplicium seruatur in compositis, quamuis vocales mutentur. sic *Concido, excido, incido, occido, recido,* à *cado,* penultimam corripiunt: *Eligo, seligo,* à *lego*. Contrà

Con-

to marmol to Rise
to boot while the blew follow
John Perry

Cut in minced peeles

Concido, excido, incido, occido, recido, à cædo, eandem producunt. sic *Allido, à lædo; Exquiro,* requiro, *à quæro; Obedio, obedis,* ab *audio,*

Virg. *Occidit occideritque sinas cum nomine Troia.*
Iuuen. *Occidit miseros crambe repetita magistros.*

HÆC à simplicibus longis orta corripiuntur:

Deiero, peiero, à *iuro; Pronuba, innuba,* à *nubo; Maledicus, caussidicus, veridicus, fatidicus,* à *dico; Semisopitus* à *sopitus; Nihilum* ex *ni* & *bilum; Cognitum* & *agnitum* à *notum.*

Imbecillus, à *baculo* descendens, secundam longam habet.

Ambitus, secundùm Priscianum à supino producto, secundùm alios à correpto proficiscitur.

Connubium à *nubo* secundam syllabam habet communem.

Virg. *Hectoris Andromache, Pyrrhin' connubia seruas?*
Idem: *Connubio iungam stabili, propriámque dicabo.*

Præceptum X.

De Præpositionum compositione.

Longa A, DE, E, SE, DI, *præter* Dirimo *atque* Disertus.
Sit RE *breue; at* Refert *à* Res *producito semper.*
Corripe PRO *Græcum, sed produc rite Latinum.*
Cōtrahe quæ Fūdus, Fugio, Neptisq́;, Neposq́;,
Et Festus; Fari, Fateor, Fanumq́; *crearunt.*

Hisce Profectò *addes, pariterq́;* Procella, Proteruus,

Atque Propago *genus,* Propago *protrahe vitis.*

Propino *iunge, verbum* Propago, Profundo, Propulso, Procuro, Propello, Proserpina *iunge.*

Corripe AB, *& reliquas, obstet nisi consona bina.*

A, E, DE, DI, SE, longa sunt; vt *Amitto, erumpo, deduco, diripio, separo.*

Virg. *Amissos longo socios sermone requirunt.*

Idem: *Diducunt socij naues, & litora complent.*

Idem: *Tergora diripiunt costis, & viscera nudant.*

Exceptio.

Dirimo & *disertus* DI corripiunt.

Virg. *Cede Deo, dixitque, & prælia voce diremit.*

Mart. *Quòd tam grande sophos clamat tibi turba togata,*

Non tu Pomponi, cœna diserta tua est.

Refert à *refero* corripitur: cùm significat *interest* producitur.

Virg. *Neque enim numero comprendere refert.*

PRO præpositio breuis est apud Græcos, vt *Propontis*; longa apud Latinos, vt *Prouehò.*

Ouid. *Misit in has si quos longa Propontis aquas.*

Virg. *Prouehimur portu: terræque vrbesque recedunt.*

Exceptio.

Verùm corripiuntur *Profundus, profugus, pronepos, proneptis, professus, profari, profiteor, profanus, profectò, procella, proteruus,* & *propago*

pago cùm genus significat; nam *propago* cùm ad vites refertur, producitur.

Lucan. *Quam prior effatur Pompeij ignaua propago.*
Virgilius: ——— *pressos propaginis arcus.*

Proficiscor & *Propero* huc non pertinent; videntur enim simplicia.

Propino, *propago* verbum, *propulso*, *procuro*, *propello*, & *Proserpina*, primam habent communem; *profundo*, rarissimè eandem producit.

Præpositiones AB, vt *abeo*; AD, vt *adoro*; ANTE, vt *antefero*; CIRCVM vt *circumago* IN, vt *inuro* OB vt *obeo*; PER vt *perimo*, SVB, vt *subeo* SVPER vt *superaddo*; corripiuntur.

Iuuen. *Circumagat madidas a tempestate cohortes.*

Aliquando, sequente consonante, præpositionis consonans abijcitur, eadem quantitate seruata. Hinc *omitto* & *operio* primam etiam corripiunt.

Horat. *Quod petijt spernit: repetit, quod nuper omisit.*
Prop. *Atque humuli pelles totos operibat amantes.*

Præceptum XI.

De E, I, Y, & O, in compositione.

Produc A semper compositi parte priore:
At simul E, simul I, ferme breuiare memento.
Nequidquam *produc*, Nequando, Venefica, Nequam,
Nequaquã, Nequis, *socioq́;* Videlicet *addes*,

Idem *masculeum produc, &* Siquis, Ibidem, Scilicet, *&* Bigæ, Tibicē, Vbiq;, Quadrigæ, Bimus, Tantidem, Quidam, *& composita* Diei.

Si prior pars compositi A vocali terminetur, producitur; vt *Trano, traduco, trado.* Sin autem E, ferè breuis est; vt *Liquefacio, tepefacio, tremefacio, stupefacio, nefas, trecenti.*

Rarefacio, pātefacio, rarefio, longa etiam reperiuntur; vt & *liquefacio* apud Ouid. & *tepefacio* apud Catullum.

Virg. *Flammarúmque globos, liquefactáque voluere saxa.*

Idem: ——— *atro tepefacta cruore.*

Iuuen. *Credebant hoc grande nefas, & morte piandum.*

Exceptio.

Excipe *Nequis, nequa, nequod, nequam, nequitia, nequaquam, nequidquam, nequando, videlicet, veneficus, venefica, semodius.* *Selibra* tamen corripitur à Martiale.

Virg. *Nequa meis esto dictis mora; Iuppiter hac stat.*
Ouid. *Barbara narratur venisse venefica tecum.*
Mart. *Et thuris piperísque tres selibre.*

Si prior pars compositionis in I vel Y desinat, corripitur; vt *Omnipotens, caussidicus, tubicen, melilotus, biceps, triceps, bicorpor, tricorpor, tricuspis,* & similia; *Polydorus,* &c.

Virg. *Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas.*
Mart. *Carpere caussidicus fertur mea carmina.*
Ouid. *Pars thyma, pars rorem, pars meliloton amat.*
Virg. *Nam Polydorus ego,* &c.

Exceptio.

I longum habent *ibidem, vbique, idem* pronomen

nomen masculini generis; nam neutrius breue est. *Bigæ quadrigæ, siquis, siqua, siquod, scilicet, ilicet, tibicen, meliphyllon, Trinacria, bimus, trimus, quadrimus, tantidem, quiuis, quidam, quilibet, biduum, triduum*, ceteraque composita ex *dies, meridies, quotidie*, &c.

Mart. *Difficilis, facilis; iucundus, acerbus es idem.*
Idem: *Si totus tibi triduo legatur.*
Idem: *Inter tepentes post meridiem buxos.*

Quatriduum, corripitur interdum: vt & *quotidianus* à Catullo.

Vbicumque, frequentiùs i habet breue.

Mart. *Qui tecum cupis esse meos vbicumque libellos.*

Ouidius tamen produxit: *Seruor vbicumque est*, &c.

Vbiuis & *vbilibet*, produci solent.

Parricida & *matricida* produxit Ausonius.

De O in compositione.

Græcum o μικρὸν prima composti corrige parte:
Ω μέγα produces, partem dum claudit eandem.

O In Græcis dictionibus priorem compositi partem claudens corripitur; vt *Cymothoë. Carpophorus Argonauta.*

Martial *Sæcula Carpophorum. Cæsar, si prisca tulissent,*
Iam nullum monstris orbe fuisset opus.
Idem: *Non nautas puto vos, sed Argonautas.*

Exceptio.

Quæ per omega scribuntur, longa sunt; vt

vt γεωμέτρης *geometra*, *Minotaurus*, λαγώπους *lagopus*: nec plura facilè inuenias, quibus vtantur Latini.

Virg. *Minotaurus inest, Veneris monumenta nefandæ.*
Mart. *Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus.*

O Latium in varijs breuiat vel protrahit vsus.

O in Latinis dictionibus compositis partim producitur; vt *Alioquin, quandoque*: partim corripitur; vt *Quandoquidem, hodie, duodenus*, &c.

Virg. *Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.*
Horat. *Indignor, quandoque bonus dormitat Homerus.*

On [illegible] ducunt Amidon, [illegible], Babilon, [illegible], Colophon, [illegible], Cidon, [illegible], [illegible], Solon, [illegible], Helicon, [illegible], [illegible], Macedon, [illegible] ... Corripiunt [illegible], Agamemnon, [illegible] ... et fere omnia gentilia [illegible] ... [illegible]

Sit Nomen Dni benedictum ex hoc nunc

DE SINGVLARI NOMINIS INCREMENTO.

Quid sit Incrementum.

SI Genitiuus singularis par fuerit nominatiuo syllabarum numero, nullum erit incrementum; vt *Musa, Musæ Dominus, domini.* Sin longior fuerit, tum penultima genitiui incremẽtum erit, quæ in omnibus casibus vtriusque numeri semper genitiui quantitatem seruat; vt *Sermo, sermonis, sermoni, sermones, sermonibus* vbique o longum est.

Præter *Bobus,* vbi o producitur, quamuis in genitiuo singulari corripiatur *Bouis.*

Appendix.

Iter, supellex, & composita ex *caput* litteris ps finita, duplici augentur incremento: *itineris, supellectilis; biceps, bicipitis.*

Incrementum primæ & secundæ declinationis.

Casibus obliquis vix crescit Prima: Secunda
Corripit incrementa; tamen producit Iberi.

A Incrementum primæ declinationis nullum est, nisi apud Poëtas; vt *Aulaï, pictaï*, quod longum est.

Virg. *Aulaï in medio libabant pocula Bacchi.*

Incrementa secundæ declinationis corripiuntur; vt *Miser, miseri; vir, viri; satur, saturi.*

Virg. *Non ignara mali miseris succurrere disco.*

Persius: —— *inter pocula quærunt*
Romulidæ saturi quid dia poëmata narrent.

Exceptio.

Iber, Iberi penultimam habet longam, & ex eo compositum *Celtiber, Celtiberi.*

Lucan. *Interea domitis Cæsar remeabat Iberis.*

Mart. *Vir Celtiberis non tacende gentibus.*

De genitiuo in Iüs crescente dictum est suprà.

Incrementa tertiæ declinationis.

A.

Nominis A *crescens, quod flectit Tertia, longum est.*
Mascula corripies AR & AL *finita, simúlque*

Par

Par *cum compositis*, Hepar *cum* Nectare, Bacchar,

Cum Vade Mas *&* Anas, *cui iunge* ~~Laremq́;~~ ~~Iubarq́;~~.

A Incrementum singulare tertiæ declinationis longum est; vt *Vectigal, Titan, pietas, pax, calcar, & Aiax.*

Ouid. *Concitat iratus validos Titanas in arma.*

Virg. *Pars mihi pacis erit, dextram tetigisse Tyranni.*

Exceptio.

Corripe masculina in Al & Ar; vt *Sal, Hannibal, Amilcar, par, impar compar, dispar,* &c.

Virg. *Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant.*

Sil. *Hannibalem Fabio ducam spectante per Vrbem.*

Idem: *Cui sæuum arridens, narrabis Amilcaris vmbris.*

A, As.

A quoque & As Græcũ breue postulat incrementum:
S quoque finitum, si consona ponitur antè:
Et Dropax, Anthrax, Atrax, *cum* Smilace Climax.
His Atacem, Panacem, Colacem, Styracemq́;, Facemq́;,
Atque Abacem, Coracem, Phylacem, *compostaq́; nectes.*
Adde Harpax. Syphacisq́; *tamen dic atque* Syphâcis.

I Tem Græca in A & As; vt *Poëma, stemma, Pallas*: & quæ consonantem habent ante s; vt *Trabs, Arabs, & fax, styrax, Arctophylax,* & alia composita à *phylax*; *smilax & climax.* Itemque illa minùs vsitata, *dropax, colax, nycti-*

nycticorax, &c. *Candax & Pharnax* non sunt in vsu, sed *Pharnaces Candace*.

Iuuen. *Stemmata quid faciunt?*

Virg. *instar montis equum diuina Palladis arte Ædificant.*

Ouid. *Nam modò thurilegos Arabas, modò suspicit Indos.*

E.

E crescens Numero breuiabit Tertia primo:
Præter Iber, *Patriosq;* ENIS; *(sed corripit* Hymē)
Ver, Mansues, Locuples, Heres, Merces, Quiesq;,
Lex, Veruex, Præs, Fæx, Seps, Plebs, Rex, *insuper* Halec;
EL *peregrinum*, ES, ER *Græcum*, Æthere & Aëre *demptis*.

E Incrementum singulare tertiæ declinationis breue est; vt *Grex, teres*.

Ouid. *Mille greges illi, totidémque armenta per herbas Pascebant.*

Exceptio I.

Excipitur *Iber, Ibēris*: & Genitiuus ENIS penultimam habet longam; vt *Ren, renis; Siren, Sirenis. Hymen hymenis* corripitur. Producuntur autem *Ver mansues*, &c.

Exceptio II.

Item peregrina in EL vt *Michael*; & Græca in ER & ES, vt *Crater, liter, soter, Tapes lebes*: præter *Aër* & *æther*.

Virg. *Crateras magnos statuunt, & vina coronant.*

Ouid. *Viginti fului operoso ex ære lebetes.*

I vel Y.

I crescens Numero breuiabit Tertia primo:

Gratia

Graia sed in Patrio casu INIS *&* YNIS *adoptant:*
Et Lis, Glis, Samnis, Dis, Gryps, Nesisq́;,
Quiris q́;,
Cum Vibice, *simul longa incrementa reposcunt.*

I Vel Y incrementum singulare tertiæ declinationis breue est; vt *Stips, stipis; pollex, chlamys, chalybs.*

Ouid. *Dic, inquam, parua cur stipe quærat opes?*
Virg. *At Chalybes nudi ferrum.*

Exceptio.

Genitiuus INIS, vel YNIS, à nominibus Græcis, penultimam producit; vt *Delphin, Phorcyn, Salamis.* Item *Dis, Ditis; vibex, vibicis; glis, gliris; gryps, gryphis; Samnis, Samnitis; Nesis, Nesidis; apsis, apsidis* &c. Sunt tamen qui, *apsidis*, putētposse corripi: nam & ἁψῖδες accentu acuto in penultima inuenitur. *Psophis* mediam communem habet.

Virg. *Orpheus in siluis, inter delphinas Arion.*
Idem: *Laomedontiaden Priamum Salamina petentem.*
Idem: *Noctes atque dies patet atri ianua Ditis.*

IX vel YX.

IX *produc: breuiato* Histrix, *cū* Fornice Varix,
Coxendix, Chœnixq́;, Cilix, Natrixq́;,
Calixq́;,
Phryxq́;, Larix, *&* Onyx, Pix, Nixq́;, Salixq́;, Filixq́;,
Mastichis *bis &* Eryx, Calycisq́;, *&* Iapygis *addes*;
Quasq́; vltra inuenies. Bebryx *variare memento.*

No-

Nomina Ix vel Yx syllaba finita, penultimam genitiui habẽt longam; vt *Felix, felicis; bombyx, bombycis; perdix, coturnix pernix, lodix.*

Virg. *Viuite felices, quibus est fortuna peracta Iam sua.*

Exceptio.

Excipitur *Cilix, histrix, fornix, pix, natrix* serpentis genus, &c.

Lucan. *Armenios, Cilicásque feros, Taurósque subegi.*

Idem: *Nunc pice, nunc liquida rapuere incendia cera.*

Mastix, másti chis, pro gummi lentisci, corripitur; *mastigis* verò pro flagello producitur.

Appendix multi protrahunt: sunt tamen qui breuiari contendant. *Bebryx* variatur.

O.

O crescens Numero producimus vsque priore.
O paruum in Græcis breuia, producito magnum.
Ausonius genitiuus ORIS, *quem neutra dedere,*
Corripitur: propria huic iunges; vt Nestor *&* Hector.
Os oris, *medioséq; gradus extende: sed* Arbos,
Ποὺς *composita,* Lepus, Memor, *&* Bos, Compos *&* Impos;
Corripe; Cappadocem, Allobrogem, *cum* Præcoce, *&* Obs, Ops:
Verùm produces Cercops, Hydropsq́;, Cyclopsq́;.

O Incrementum singulare tertiæ declinationis in Latinis nominibus longum est; vt *Sol, vox, velox, victor, ros, flos, dos, cos, tiro, custos.*

Ouid. *Regia Solis erat sublimibus alta columnis.*

Exce-

Exceptio I.

Græca in On, quæ in obliquis habent Omicron, corripiuntur; vt *Philæmon, Palæmon, sindon, Agamemnon, Iason, Amazon,* & multa alia, quæ vsu discenda sunt.

Virg. *Pulsant & pictis bellantur Amazones armis.*

Latini interdum N litteram omittunt; vt *Macedo, Macedonis; Brito, Vasco, Saxo, pepo, Agamemno. Britônes* apud Martial. lib. 11. penultima producta reperies; vt & *Vectônes* lib. 4; & *Axônes* lib. 1. apud Lucanum.

Statius: *Conclamant Danai, stimulatque Agamemno volentes.*

Quæ verò per ωmega scribuntur, longa sunt; vt *Simon, spado, mango, agon, Sidon* quod & lib. 8. Silius semel corripuit; *Solon, Lacon, Sicyon,* &c.

Duo variantur, *Orion & Aegeon.*

Exceptio II.

Genitiuus in Oris, à nominibus Latinis neutris, penultimam habet breuem; vt *Marmor, ebur, corpus: ador,* quod rarò declinatum inuenitur, communem. Sed *os, oris*; & comparatiui gradus, vt *maius, maioris*; &c. incrementum longum habent.

Ex πούς ποδὸς composita, vt *Tripus*, &c. item *memor, arbor, lepus, bos, compos & impos,* corripiuntur.

Virg. *Sic vos non vobis fertis aratra boues.*

Exceptio III.

Corripiuntur etiam *Cappadox, Allobrox, præcox:*

cox: & quæ consonantem habent ante s; vt *Scrobs, Aethiops Cecrops, Dolops*: præter *Cyclops cercops, hydrops.* ~~rarelop~~, όπος

Mart. *Cappadocum seuus Antistius occidit oris.*
Virg. *Hic Dolopum manus hic [illegible] tenuebat Achilles.*
Ouid. *Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum.*

V.

v breuia incrementa feret: *sed casus in* VRIS, VDIS, *&* VTIS *ab* VS *Recto producitur*, *&* FUR, Lux, Pollux. *Breuia* Intercusque, Pecusque, Ligusque.

V Incrementum tertiæ declinationis breue est; vt *Murmur, furfur, turtur.*

Dux, *Ligus*, & *pecus*, *intercus*, cum *Præsule turtur.*

Virg. *Magnanimósque duces, totiúsque ordine gentis.*

Exceptio.

Interrogandi casus VDIS, VRIS, & VTIS à nominibus in VS, penultimam habent longam; vt *Palus, paludis*; *incus, incudis*; *tellus, telluris*; *virtus, virtutis*: item *fur, furis*, cum ceteris obliquis: itemque *Pollux, lux*, & *frugis* à nominatiuo *frux* inusitato.

Virg. *Quid domini facient, audent cùm talia fures?*
Tib. *Luce sacra requiescit humus, requiescit arator.*

DE PLVRALI NOMINIS INCREMENTO.

PEnultima genitiui vel datiui pluralis numeri, dicitur incrementum plurale, cùm vterque casus longior est nominatiuo eiusdem numeri; vt *Musæ, Musarum: Ambo, amborum, ambobus: Qui, quorum, quibus: Res, rerum, rebus.*

A, E, O, I, V.

Pluralis casus si crescit, protrahat A, E.
Atque O. *Corripies* I, V; *verùm excipe* Bubus.

A, E, O, incrementa multitudinis, longa sunt; vt *Quarum, harum, ambabus, Rerum, rebus, Horum, quorum.*

Ouid. *Cùm tamen à turba rerum requieuerit harum.*
Virg. *At Capys, & quorum melior sententia menti.*

I & V incrementa multitudinis corripiuntur; vt *Quibus, tribus, montibus, Lacubus, verubus.*

Virg. *Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas.*
Ouid. *Præmia de lacubus proxima musta tuis.*

DE VERBORVM INCREMENTO.

Quid sit Incrementum verbi.

SEcunda persona singularis modi Indicatiui norma est, ad quam verborum incrementa diriguntur: cui si verbum sit æquale, nullum erit incrementum; vt *Amat, amant*, quia dissyllaba sunt, sicut *Amas*, quæ norma & regula est incremẽtorum, nullũ habet incrementum. Sin verbum longius sit vna syllaba, vnum habebit incrementum; vt *Amamus, amatis*, quorum penultima incrementum est: nam vltima numquam dicitur incrementum. Si duabus syllabis norma superetur, duo erunt incrementa; vt *Amabamus, Amabatis*. Si tribus, tria; vt *Amauerimus, Amaueritis*. Si denique quatuor, totidem erunt incrementa; vt *Audiebamini*. In verbis deponentibus fingenda est vox actiua, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Vltima syllaba, vt modò diximus, numquam est incrementum; prima verò est, si norma ipsa sit monosyllaba; vt *Das, Fles: Damus, datis, dabam, dare*, & cetera dissyllaba, vnum habent incrementum; eodem modo *Flemus, fletis, flebam, flere*, &c.

Præ-

Præceptum I.

De Incremento verborum per A.

A crescens produc. Do incremento excipe primo.

A In omni verborum incremento producitur; vt *Stabam, stares, properamus, docebamus, audiebamini*, &c.

Virg. *Troiáque nunc stares, Priamíq; arx alta maneres.*
Ouid. *Seriùs aut citiùs metam properamus ad vnam.*

Exceptio.

A, primum dumtaxat incrementum verbi *Do, das*, corripitur; vt *Damus, dabunt, dare*: ob quam caussam pronuntiamus, *circúmdamus, circúmdabunt, circúmdare; venúmdabo, venúmdare*, &c. penultima breui.

Virg. *His lacrymis vitam damus, & miserescimus vltro.*
Ouid. *Iussit & ambitæ circumdare litora terræ.*

Præceptum II.

De Incremento verborum per E.

E quoque producunt verba increscentia: verùm
Prima E corripiunt ante R duo tempora Ternæ.
Dic BERIS *atq;* BERE *at* RERIS *producito* RERE.
Sit breuis E, *quando* RAM, RIM, RO *adiuncta sequentur.*
Corripit interdum Steterunt Dederuntq; *Poeta.*

E In omnibus verborum incrementis producitur; vt *Flebam, rebar, latereris, docerem, legerunt.*

Ouid. *Flebat Aristæus, quòd apes cùm stirpe necatas*
Viderat inceptos destituisse fauos.

Virg. *Sic equidem ducebam animo, rebárque futurum.*

Mart. *Dædale, Lucano cùm sic lacereris ab vrso;*
Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas!

Exceptio I.

E ante R breue est in quouis præsenti & imperfecto tertiæ coniugationis; vt *Cognoscere, Legerem, legeremus, legeris* vel *legere.*

Beris etiam, & *Bere*, corripitur; vt *Celebraberis, celebrabere.*

Reris tamen & *Rere* producitur; vt *Loquéreris, prosequerere.*

Mart. *Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.*

Velim etiam *velis, velit*, &c. breuiantur.

Exceptio II.

E ante RAM, RIM, RO, corripitur; vt *Amaueram, amauerim, amauero: feceram, fecerim, fecero.*

De ceteris personis idem esto iudicium: *Amaueris, amauerit, amauerimus, amaueritis: fecerimus, feceritis.*

Ouid. *Fecerat exiguas iam Sol altissimus vmbras.*

Appendix.

Poëtæ in præterito Indicatiui E litteram ante RVNT syllabam pro suo iure interdum corripiunt.

Virg.

Virg. *Obstupui, steterúntq; comæ, & vox faucibus hæsit.*
Horat. *Dij tibi diuitias dederunt, artémque fruendi.*
Sil. *Terruerunt pauidos accensa Ceraunia nautas.*

Præceptum III.

De Incrementis verborum per I.

Corripit I *crescens verbum: sed deme* Velimus,
Nolimus, Simus *queq; hinc composta dabuntur:*
IVI *præteritum, præsens Quartæ* IMVS *&* ITIS.
RI *Coniunctiuum possunt variare Poëtæ.*

I In quouis verborum incremento corripitur; vt *Linquimus, amabimus, audiebamini; Venimus, comperimus, reperimus*, in præterito perfecto.

Virg. *Linquimus Ortygiæ portus, pelagóque volamus.*
Idem: *Non nos aut ferro Libycos populare penates*
Venimus, aut raptas ad litora vertere prædas.

Exceptio.

I longum habent: *Nolito, nolite, nolimus, nolitis, velimus, velitis, simus, sitis*, & quæ ex ipsis componuntur; vt *Possimus, adsimus, prosimus*, &c.

Ouid. *Et documenta damus, qua simus origine nati.*
Idem: *Si quis, vt in populo, qui sitis, & vnde, requirat.*

Appendix I.

Penultima præteriti in IVI longa est; vt *Petiui*: & primum incrementum quartæ coniugationis; vt *Ibam, ibo, ito, subimus, venimus, reperimus, audimus*, præsentis temporis.

Virg. *Cessi, & sublato montem genitore petiui.*
Idem: *Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito.*
Idem: *Iungimus hospitio dextras, & tecta subimus.*

Appendix II.

Tempora Coniunctiui modi syllabis RIMVS & RITIS finita, habeántne penultimam breuem, an longam, Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est; non solùm recentiores, sed etiam veteres: Diomedes enim docet, præteritum breue esse, futurum verò longum. Probus vtrumque longum esse affirmat. Quare cùm versus facies, poëtas optimos imitaberis, qui RI syllabam modò corripiunt, modò producunt, prout versus postulat. Sin tibi aliquid recitandum erit, ne sermonem des auditoribus, consuetudini regionis seruies.

Præceptum IV.

De Incremento verborum per O & V.

O incrementum produc. V corripe semper.
V sit in extremo penultima longa futuro.

O In verborum incrementis semper producitur; vt *Facitote.*

Ouid. *Cúmque loqui poterit, matrem facitote salutet.*

V In verborum incrementis vbique corripitur; vt *Sumus, possumus, volumus.*

Horat. *Nos numerus sumus, & fruges consumere nati.*
Idem: *Si patriæ volumus, si nobis viuere cari.*

V penultima futuri in RVM, & participij in RVS, semper est longa; vt *Amaturum periturum: amaturus, periturus.*

Virg. *Si periturus abis, & nos rape in omnia tecum.*

DE VLTIMIS
SYLLABIS.

SYllabæ quæ vltimum locum tenent, partim positione, vt *Prudens, præcox*; partim diphthongo, vt *Musæ*; partim priuatis præceptionibus cognoscuntur, de quibus nunc agendum est.

A in fine.

A *finita dato longis*. Ita, Postea *deme*,
Eia, Quia, *& casus omnes: sed protrahe Sextum.*
Productis Græcos casus adiunge vocandi.

A Finita longa sunt; vt *Memora, contra, vltra, antea, triginta, quadraginta*, &c.

Virg. *Musa, mihi caussas memora, quo numine læso.*
Idem: *Triginta capitum fetus enixa iacebit.*

Exceptio.

Corripe *Eia, ita, postea, quia.*

Item casus ômnes in A; vt *Ancora, vela*: præter ablatiuum; vt *de prora*: & vocatiuos Græcos; vt *ô Aenea, ô Atla, Calcha, Palla.*

Virg. *Non ita me experti Bitias & Pandarus ingens.*
Idem: *Ancora de prora iacitur, stant litore puppes.*
Idem: *Quid miserũ, Aenea, laceras? iam parce sepulto.*

Appendix.

Numeralia quædam in GINTA interdum etiam correpta leguntur apud Martialem & Manilium. Sic *contra* à Valerio Flacco, Ausonio, & Manilio corripitur.

E in fine.

E breuia. Primæ Quinteq; vocabula produc:
Cete, Ohe, Tempe, Fermeq́;, Fereq́;, Fameq́;.
Adde Doce, *similemq́; modum*, *& monosyllaba, præter*
Encliticas ac syllabicas: nec non Malè *dempto,*
Ac Bene, *produces aduerbia cuncta Secundæ.*

E Littera finita corripiuntur; vt *Nate, fuge, pone, pæne, nempe.*

Virg. *Heu fuge, nate Dea, téque his, ait, eripe flammis.*
Idem: *Pæne simul tecum solatia rapta Menalca.*

Exceptio I.

Producuntur omnia primæ & quintæ declinationis; vt *Anchisiades*, ô *Anchisiade*, *Calliope: re, die*, & quæ inde oriuntur; vt *Quare, hodie:* quibus adde *fame, cete, Tempe, ferme, ferè, ohe.*

Virg. *Tros Anchisiade, facilis descensus Auerni.*
Mart. *Non venias quare tam longo tempore Romam.*
Virg. *Obijcit: ille fame rabida tria guttura pandens.*
Mart. *Hoc si contigerit, fame peribis.*

Exce-

Exceptio II.

Item verba Imperatiui modi, numeri singularis, secundæ declinationis; vt *Vide, habe*. *Caue* tamen sæpe corripitur: fuit enim olim tertiæ, sicut & quædam alia; vt *responde*, quod corripit Martialis; & *vide*, quod Persius; & *vale*, quod Ouidius.

Horat. *Vade, vide, caue ne titubes, mandatáque frangas.*

Ouid. *Nate, caue, dum résque sinit, tua corrige vota.*

Sunt etiam longa monosyllaba; vt *Me, te, se*.

Exceptis coniunctionibus encliticis, *Que, ne, ve*. Et syllabicis adiectionibus, *Pte, ce, te*; vt *Suapte, hisce, tute*.

Virg. *Tantáne vos generis tenuit fiducia vestri?*

Horat. *Hinc omnis pendet Lucillus, hosce secutus.*

Exceptio III.

Longa præterea sunt aduerbia à nominibus secundæ declinationis profecta; vt *Placidè, valde, minimè, summè*: præter *bene* & *malè*.

Mart. *Excipe solicitos placidè, mea dona, libellos.*

Idem: *Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.*

Horat. *Et malè tornatos incudi reddere versus.*

Appendix.

Adiectiua tertiæ declinationis, cùm in aduerbia transeunt, vltimam habent breuem; vt *Sublimè, suauè, dulcè, facilè, difficilè*, &c.

Virg. *Cantantes sublimè ferent ad sidera cygni.*
Idem: *Ipse sed in pratis aries iam suauè rubenti.*

qui longa longā
rui est graeca
breuia

I in fine.

I produc. breuia Nisi *cum* Quasi, *Græcaq́, cuncta.*
Iure Mihi *variare*, Tibiq́, Sibiq́, *solemus.*
Sed mage corripies Ibi, Vbi, *dissyllabon & Cui.*
Sicuti *sed breuiant, cum* Necubi, Sicubi, *Vates.*

I Vocali terminata longa sunt; vt *Classi, fieri, vti, Mercuri.*

Virg. *Sic fatur lacrymans, classique immittit habenas.*
Mart. *Quàm vellem fieri meus libellus.*
Horat. *Fertur vti puluis collectus turbine.*
Idem: *Mercuri facunde nepos Atlantis.*

Exceptio I.

Corripe *Nisi, quasi:* & Græca quæ in I vel Y exeunt; vt *Palladi, Daphni, moly.*

Ouid. *Quid nisi, Pierides, solatia frigida restant?*
Virg. *Insere, Daphni, pyros: carpent tua poma nepotes.*

Exceptio II.

Mihi, tibi, sibi, vltimam habent communem.

Ibi, vbi, cui cùm dissyllabum est, frequentiùs corripiuntur.

Necubi, sicubi, & *sicuti*, semper correpta inueniuntur.

Virg. *Pòst mihi non simili pœna commissa luetis.*
Idem: *Extremũ hunc, Arethusa, mihi concede laborem.*
Mart. *Sed norunt cui seruiant leones.*

O in fine.

O datur ambiguis, Græca & monoſyllaba longis;
Ergo pro cauſſa, Ternus Sextúſque Secundæ;
Atque Adeò, *ac* Ideo, *adde aduerbia nomine nata;*
Sed Citò *corripies,* Modóq; , *&* Scio, Neſcio, *&* Imo,
Et Duo. *ſit varium* Serò, *& coniunctio* Verò.

O Finita ambigua ſunt; vt *Quando, vigilandò, nolo.*

Mart. *Nolo mihi ponas rhombum, mullúmve bilibrem:*
Nolo boletos, oſtrea nolo: taceo.

Exceptio I.

Excipe monoſyllaba; vt O, *do, ſto*: datiuos & ablatiuos; vt *Somno, tuo.*

Item Græca quæ habent ωmega; vt *Androgeo, Atho, Clio, Alecto*, &c. eiuſdem generis: quibus accedit *ergô* pro *cauſſa.*

Virg. *O lux Dardaniæ, ſpes ô fidiſſima Teucrûm.*
Idem: *Inuadunt vrbem ſomno vinóque ſepultam.*
Idem: *Alecto toruam faciem, & furialia membra.*

Exceptio II.

Item aduerbia à nominibus orta; vt *Subitò, meritò multò*: quibus adduntur *Adeò, ideo.*

Hinc rurſus excipiuntur *Modò, quomodo, dummodo, poſtmodo, citò, imò*: quibus accedunt *Scio, neſcio, duo.*

Aduerbium *ſerò*, & coniunctio *verò*, vlti-

mam

mam habent communem. Sunt qui his porrò iungant.

Mart. *Alcidæ citò Dij, sed tibi serò dabunt.*
Valer. Flacc. ——— *sin verò preces & dicta superbus Respuerit.*
Iuuen. *Vester porrò labor fecundior historiarum.*

V, B, D, T, in fine.

V semper produc: B, D, T, corripe semper.

V Finita longa sunt; vt *Manu, cornu, Panthu.*

Virg. *Tela manu miseri iactabant irrita Teucri.*
Ouid. *Nec mora, curuauit cornu, neruóque sagittam Impulit.*
Virg. *Quo res summa loco Panthu? quam prend mus arcem?*

B, D, T, litteris terminata corripiuntur; vt *Ab, quid, audijt.*

Virg. *Tum pater Æneas puppi sic fatur ab alta.*
Idem: *Quidquid id est, timeo Danaos, & dona ferẽtes.*
Idem: *Audijt & Triuiæ longè lacus, audijt amnis.*

C, L, M, in fine.

C longum est, varium Hic *pronomen; corripe* Donec
Et Nec; Fac *pariter malunt breuiare Poëtæ.*

C Littera finita longa sunt; vt *Sic, hoc, hic* aduerbium.

Virg. *Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.*
Idem: *Classibus hic locus, hic acies certare solebant.*

Ex-

Exceptio.

Corripe *nec* & *donec*. *Hic* pronomen, est anceps. *Fac* tutiùs corripitur.

Ouid. *Parue, nec inuideo, sine me liber ibis in Vrbem.*
Virg. *Hic vir, hic est, tibi quem promitti sæpius audis.*
Idem: *Est hic, est animus lucis contemptor, & istum.*
Ouid. *Hos fac Armenios, hæc est Danaeia Persis.*
Mart. *Signa rariùs, aut semel fac illud.*

Corripe L: *at produc* Sal, Sol, Nil, *multáq; Hebræa.*

L Finita breuia sunt; vt *Asdrubal*, *semel*, *vigil*, *simul*, *Consul*, *mel*.

Sil. *Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis.*
Horat. *Quo semel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu.*

Exceptio.

Sal, ~~*nil*~~, *Sol*, longa sunt: item pleraque peregrina; vt *Nabal*, *Daniel*, *Saul*.

Stat. *Non sal, oxyporúmve, caseúsve.*
Mart. *Nil aliud video, quo te credamus amicum.*
Ouid. *Vlterius spatium medio Sol altus habebat.*

M *vorat Ecthlipsis: prisci breuiare solebant.*

M Finita priscis temporibus corripiebantur; neque à sequente vocali, vt iam fit, excipiebantur: quod etiam nunc in compositis verbis cernitur.

Ennius: *Insignita ferè tum millia militum octo.*
Iuuen. *Quò te circuagas? quæ prima aut vltima ponas?*

N in fine.

N longum est Græcis pariter, paritérq; Latinis.
EN breuia, quod format INIS breue; Græca Secundæ
Iungimus, & Quartum, si sit breuis vltima Rectis.
Fortitan, In, Forsan, Tamen, An, Viden', *adyce curtis.*

N Littera finita longa sunt; vt *Ren, splen, sin, Titan, Siren, Salamin, Actæon,* & cetera tertiæ declinationis, quæ in ON exeunt.

Virg. *Sin absumpta salus, & te pater optime Teucrum.*
Lucan. *Vnde venit Titan, & nox vbi sidera condit.*
Ouid. *Actæon ego sum, dominum cognoscite vestrum.*

Item accusatiuus Græcus nominum in AS, ES, E; vt *Aenean, Anchisen, Calliopen.*

Græcus itidem genitiuus multitudinis cuiusuis declinationis; vt *Cimmerion, epigrammaton.*

Virg. *Et sæuum Ænean agnouit Turnus in armis.*
Tib. *Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras.*

Exceptio 1.

Corripe *An, in, forsan, forsitan, tamen, attamen, viden'.*

Item EN syllaba finita, quæ faciunt genitiuo INIS; vt *Nomen, pecten, flumen, Flamen.*

Virg. *Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras.*
Stat. *Ipsa dedi, viden' vt iugulo consumpserit ensem?*
Ouid. *Nomen Arionium Siculas impleuerat vrbes.*

Exce-

Exceptio II.

Corripiuntur etiam Græca in ON, quæ ad secundam nostram declinationem spectant; vt *Pelion, Ilion, Erotion.*

Ouid. *Ilion, & Tenedos, Simoisque, & Xanthus, & Ida.*

Mart. *Pallida nec nigras horrescat Erotion vmbras.*

Omnes denique accusandi casus, qui à nominibus vltimam breuem habentibus proficiscuntur; vt *Scorpion, Thetin, Ityn, Maian, Aeginan.*

Lucan. *Scorpion incendis cauda, chelásque peruris.*
Ouid. *Iam tacet; nox animi est, Ityn huc accersite, dixit.*
Stat. *Namque ferunt raptam patrijs Aeginan ab vndis.*

R in fine.

R *breue, sed longum est* Fur, Par *cum pignore,* Lar, Nar,
Cur, Far, *cum Græcis queis patrius* ERIS, & Æther,
Aër, Ver, & Iber. *magé* Cor *breue*, Celtiber *anceps.*

R Littera terminata corripiuntur; vt *Amilcar, semper, semiuir, precor, Hector, turtur.*

Sil. *At senior Siculis exsultat Amilcar in armis.*

Virg. *Semper honos, nomenque tuum, laudésque manebunt.*

Lucan. *Inseruisse manus, impure ac semiuir, audes?*
Virg. *Nec gemere aëria cessabit turtur ab vlmo.*

Exceptio.

Producito *Cur far, fur, Iber, Lar, Nar, ver, par* cum compositis; vt *Compar, dispar, & impar*: & Græca quæ faciunt genitiuo ERIS longum; vt *Crater, stater*. Adde *aër* & *æther*.

Horat. *Cur ego si nequeo, ignoróque, poëta salutor?*
Lucan. *Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset.*
Horat. *Ludere par impar, equitare in arundine longa.*
Virg. *Largior hic campos æther & lumine vestit.*

Appendix.

Cor meliùs corripitur, Celtiber anceps est.

Ouid. *Molle cor ad timidas sic habet ille manus.*
Matt. *Ducit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras.*

As in fine.

AS produc. *Quartum Græcorum Tertia casum Corripit; & Rectum, per* ADIS *si Patrius exit.*

AS syllaba finita longa sunt; vt *Aeneas; Pallas, Pallantis; fas, nefas.*

Virg. *Æneas ignarus abest, ignarus & absit.*
Idem: *Tela manúsque sinit, hinc Pallas instat & vrget.*
Idem: *Fas & iura sinunt.*

Exceptio.

Corripe Græca, quorum genitiuus exit in ADIS; vt *Arcas; Pallas, Palladis.*

Item accusatiuos tertiæ declinationis nominum Græcorum; vt *Troas, Delphinas, Heroas.*

Ouid. *Pallas anum simulat.*
Matt. *Cum quibus Alcides & pius Arcas erat.*
Virg. *Permistos Heroas, & ipse videbitur illis.*

Es in fine.

Es dabitur longis: breuiat sed Tertia Rectum,
Cum Patrij breuis est crescens penultima. Pes hinc
Excipitur, Paries, Aries, Abiésque, Cereſq;.
Corripe & Es *de* Sum, Penes, *& neutralia Græca.*
His Quintum & Rectum Numeri *dent Græca secundi.*

Es syllaba terminata longa sunt; vt *Anchises, locuples, quoties, octies, decies, iubes, audies.*

Virg. *Anchises alacris palmas vtrasque tetendit.*
Mart. *Orbus es, & locuples, & Bruto Consule natus.*
Idem: *Dicere te lassum quoties ego credo Quirino?*
Idem: *Vno nasceris octies in anno.*

Exceptio I.

Corripe nomina tertiæ declinationis, quæ crescunt in obliquis penultima breui; vt *Diues, eques, hospes, pedes.*

Virg. *Insula diues opum, Priami dum regna manebant.*
Idem: *Obuius armato, ceu cùm pedes iret in hostem.*

Præter *Abies, aries, Ceres, paries, pes cum compositis;* vt *Cornipes, sonipes.*

Virg. *Populus in fluuiis, abies in montibus altis.*
Idem: *Flaua Ceres alto nequidquam spectat Olympo.*
Ouid. *Nec pes ire potest, intra quoque viscera saxum.*
Virg. *Stat sonipes, & frena ferox spumantia mandit.*

Exceptio II.

Es, à verbo *Sum*, etiam breue est, & ex eo composita; vt *Potes, ades.* Item *penes.* Græca etiam neutrius generis; vt *Caccëthes.* Præterea nominandi vocandique casus Græcorum; vt *Arcades, Troës, dæmones, Rhetores, Amazones.*

Virg. *Quisquis es, amissos iam hinc obliuiscere Graios.*
Mart. *Tu potes & patriæ miles & esse decus.*
Horat. *Quem penes arbitrium est, & ius, & norma loquendi.*
Iuuen. *Scribendi caccëthes, & ægro in corde senescit.*
Virg. *Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo.*

Accusandi casus videntur sequi regulam Latinorum. etsi Ouid. in epist. Heroid. dixit: *Quis scit an hæc sæuas insula tigres habet?*

Charybdes, hæreses, metamorphoses, & similes nominatiui producuntur, quia non sunt casus Græci, sed Latini.

IS vel Ys in fine.

Corripies IS *&* YS. *Plurales excipe casus.*
Glis, Sis, Vis *verbum ac nomen,* Nolisq;, Velisq;,

Audis

Audis *cum socijs, quorum & genitiuus in* INIS, ENTIS*ve, aut* ITIS *longum, producito semper.*

Is vel YS finita corripiuntur; vt *Apis, inquis, ais, dixeris, egeris, Thetis, Tethys, Tiphys, Itys.*

Ouid. *Non apis inde tulit collectos sedula flores.*

Stat. *Iam dudum tacito lustrat Thetis omnia visu.*

Virg. *Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo.*

RIS vltima futuri coniunctiui modi ferè semper corripitur.

Mart. *Is mihi, diues eris, si caussas egeris, inquit.*

Reperitur tamen interdum hoc tempus longum, quod cæsuræ quidam tribuunt.

Ouid. *Da mihi te placidum, dederis in carmina vires.*

Exceptio I.

Excipe casus omnes multitudinis; vt *Viris, armis, Musis, nobis, vobis, quîs* pro *quibus, omnîs, vrbîs.*

Item *Glis, vis* nomen & verbum, *velis, sis,* cum compositis; vt *Quamuis, nolis, adsis.*

Et secundas personas numeri singularis, modi indicatiui, quartæ coniugationis; vt *Audis, nescis, sentis.*

Virg. *Præsentémque viris intentant omnia mortem.*

Idem: *Quîs ante ora patrum Troiæ sub mœnibus altis.*

Idem: *Non ea vis animo, nec tanta superbia victis.*

Mart. *Iam satis est: non vis, Afer, auere, vale.*

Idem: *Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ.*

Exceptio II.

Longa præterea ſunt quorum genitiuus exit in INIS, ENTIS, ITIS, penultima longa; vt *Salamis, Simois, Samnis, lis.*

Ouid. *Hac ibat Simois: hic eſt Sigeia tellus.*

Horat. *Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt.*

Os in fine.

Vult os produci. Compos *breuiatur & Impos,*

Oſq; oſſis, *Græcorum & neutra: his cuncta Secunda*

Addicta Auſonidum iunges, Patrioſq; Pelaſgos.

OS finita longa ſunt; vt *Os oris; Erectos, Tros, Minos Heros, Athos, Androgeos,* & cetera quæ per ω mega ſcribuntur.

Ouid. *Os homini ſublime dedit.*

Virg. *Tros Anchiſiade, facilis deſcenſus Auerni.*

Idem: *Androgeos offert nobis, ſocia agmina credens.*

Exceptio.

Corripe *Os oſſis* & *exos; compos,* & *impos.* Et Græca neutra; vt *Chaos, melos, Argos.*

Virg. *Et Chaos, & Phlegethon, loca nocte ſilentia late.*

Item os finita, quæ ad ſecundam Latinorum declinationem tranſeunt; vt *Tyros, Arctos, Ilios.*

In-

Lucan. *Et Tyros instabilis, pretiosáque murice Sidon.*
Mart. *Nescia nec nostri nominis Arctos erat.*

Omnes denique genitiui casus, à quibuscumque rectis proficiscantur; vt *Arcados, Pallados, Typhoëos, Tethyos, Tereos.*

Ouid. *Arcados hinc sedes, & inhospita tecta Tyranni.*
Idem: *Alta iacet vasti super ora Typhoëos Aetna.*
Lucan. *Tethyos vnda vagæ lunaribus æstuat horis.*

Vs in fine.

VS breue ponatur. produc monosyllaba quæq;
Casibus increscunt longis, & nomina Quartæ,
Excepto Recto & Quinto, & quibus exit in VNTIS
Patrius, & conflata à πους, contractáq; Græca
In Recto ac Patrio, & venerandũ nomen IESVS.

Vs syllaba terminata breuia sunt; vt *Litus intus sensibus.* Et nominandi vocandique casus singulares quartæ declinationis; vt *Domus, manus.*

Virg. *Heu fuge crudeles terras, fuge litus auarum.*
Idem: *Hic Dolopum manus, hic sæuus tendebat Achilles.*

Exceptio 1.

Excipe monosyllaba; vt *Plus, rus, tus.*

Lucan. *Plus illa vobis acie, quàm creditis, actum est.*

Et quæ crescunt in obliquis penultima longa: vt *Salus, tellus, palus.* Et nomina quar-

tæ declinationis, præter casus antedictos; vt *Aditus*, *vultus*.

Ouid. *Mox etiam fruges tellus inarata ferebat.*
Idem: *Iuncta palus huic est, densis obsessa salictis.*
Mart. *Hos aditus vrbem Martis habere decet.*

Palus tamen ab Horatio in Arte poëtica semel corripitur.

Regis opus, sterilisque diu palus, aptáque remis.

Exceptio II.

Denique Græca nomina quorum genitiuus exit in VNTIS; vt *Opus*, *Amathus*. Et quæ ex ποὺς ποδὸς componuntur; vt *Tripus*, *Melampus*. Quæque ex OOS contrahuntur; vt *Panthus* ex *Panthoos*. Item genitiuus in VS, à femininis in O; vt *Manto*, *Mantus*, *Clio*, *Clius*, &c. quæ item ex OOS contrahuntur.

Virg. *Est Amathus, est celsa mihi Paphus, atque Cythera.*
Idem: *Panthus Othriades, arcis Phœbique Sacerdos.*
Idem: *Fatidicæ Mantus, & Tusci filius amnis.*

Huc etiam IESVS, sacrosanctum Domini atque Redemptoris nostri nomen, spectat.

Appendix.

VS finita non contracta, ab OS syllaba profecta, corripiuntur; vt *Pamphagus*, *Oribasus*, *Polypus*, quorum vltimum Aeoles per OS scribunt, πόλυπος· quare à Latinis per VS effertur, vltima breui.

Ouid. *Pamphagus, & Dorceus, & Oribasus, Arcades omnes.*

Horat. *Polypus, an grauis hirsutis cubet hircus in alis,*

DE

DE SYLLABA COMMVNI.

Præceptum I.

Correpta Ausonij quædam monosyllaba Vates
Nonnumquam extendunt, Græcorum exempla secuti.

MOnosyllaba breuia interdum à Poëtis more Græcorum producuntur.

Virg. *Liminàque, laurúsque Dei, totúsque moueri.*
Iuuen. *Et animam & mentem, cum qua Dij nocte loquuntur.*
Sil. *Tot uno introitu capiuntur militis arces.*
Mart. *Bis vndena nocens, & bis duodena nocentes.*

Præceptum II.

Syllaba cuiusuis erit vltima carminis anceps.

VLtima syllaba versus communis est; siquidem breuis pro longa ponitur.

Virg. *Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.*
Idem: *Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis.*

Sextus enim pes spondeus est, qui ex duabus longis constat.

Aut contrà longa pro breui.

Mart. *Nobis non licet esse tam disertis,*
Qui Musas colimus seueriores.

Vltimus namque pes choreus est, qui ex longa & breui constat.

De reliquis syllabis communibus passim actum suis locis.

DE PEDIBVS.

QVoniam de syllabis tum breuibus, tum longis, tum communibus dictum est; superest vt & de pedibus, qui ex ipsis syllabis, & de versu, qui ex pedibus constat, breuiter dicamus.

Quid sit pes.

PEs est pars versus, certo syllabarum numero atque ordine definita.

Pedes duarum syllabarum.

Spondeus constat ex duabus syllabis longis; vt *Possunt, Omnes.*

Pyrrhichius ex duabus breuibus; vt *Bonus, Ruit.*

Choreus, seu, vt alij vocant, Trochæus, ex longa & breui; vt *Arma, Vincor.*

Iambus ex breui & longa; vt *Viros, Rogas.*

Pedes trium syllabarum.

Molossus ex tribus longis; vt *Aeneas, Contendunt.*

Trochæus, siue Tribrachus, ex tribus breuibus; vt *Facere, Tumidus.*

Dactylus ex longa & duabus breuibus; vt *Corpora, Traximus.*

Anapæstus ex duabus breuibus & longa; vt *Animos, Capiunt.*

Bacchius ex breui & duabus longis; vt *Dolores, Parabant.*

Antibacchius ex duabus longis & breui; vt *Audisse, Maturus.*

Creticus seu Amphimacer ex longa, breui, & longa; vt *Maximos, Audiunt.*

Amphibrachys, ex breui, longa, & breui; vt *Cadebat, Poëma.*

Pedes quatuor syllabarum ex superioribus compositi.

Dispondeus ex duobus spondeis; vt *Oratores.*

Proceleusmaticus ex duobus pyrrhichiis; vt *Abiete.*

Dichoreus ex duobus choreis; vt *Dimicare.*

Dijambus ex duobus iambis; vt *Propinquitas.*

Choriambus ex choreo & iambo; vt *Nobilitas.*

 An-

Antiſpaſtus ex iambo & choreo; vt *Recuſare.*

Ionicus à maiore ex ſpondeo & pyrrhichio; vt *Calcaribus.*

Ionicus à minore ex pyrrhichio & ſpondeo; vt *Diomedes.*

Pæones.

Pæones quatuor ſunt: omnes ex tribus breuibus & vna longa conſtant, hac lege, vt primus primam habeat longam, ſecundus ſecundam, tertius tertiam, quartus quartam.

Pæon:
- 1. ex choreo & pyrrhichio; vt *Adſpicite, Temporibus.*
- 2. ex iambo & pyrrhichio; vt *Potentia, Docebimus.*
- 3. ex pyrrhichio & choreo; vt *Animatus, Moriamur.*
- 4. ex pyrrhichio & iambo; vt *Calamitas, Obierant.*

Epitriti ſeu Hippij totidem ſunt, ſed ſuperioribus contrarij.

Epitritus:
- 1. ex iambo & ſpondeo; vt *Repentino, Repugnarunt.*
- 2. ex choreo & ſpondeo; vt *Conditores, Comprobarunt.*
- 3. ex ſpondeo & iambo; vt *Diſcordiæ, Clamaueras.*
- 4. ex ſpondeo & choreo; vt *Fortunatus, Pugnabamus.*

Pedes quinque syllabarum.

Quinque syllabarum pedes inusitati sunt, præter dochimum oratoriæ compositioni maxime appositum: cõstat ex iambo & cretico; vt *Reipublicæ, Perhorrescerent.*

DE VERSV.

VERSVS est oratio certo genere, numero, atque ordine pedum alligata. Eius variæ sunt species.

Carmen Hexametrum siue Heroicum.

Hexametrum carmen sic dictum, quòd sex pedum dimensionibus constet. Idem Heroicum vocitatum, quòd eo in primis genere Heroum res gestæ describantur.

Sex pedibus constant Heroum carmina. quintus
Dactylus esse solet; Spondeus in ordine sextus;
Quattuor at reliqui similes hinc inde locantur:
Et quintum admisit rerum grauitas Spondeum.

Versus hos subiectum Schema explicabit.

—UU —UU —UU —UU —UU — —
— — — — — — — — —UU — —

Virg. *Inde vbi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes.*

Tibul. *Intonsi crines longa ceruice fluebant.*

Appendix.

Quintus pes nonnumquam spondeus est; vnde versus spondaicus appellatur: quo vel alicuius rei grauitas, & amplitudo, tarditas, ingens mæror, animique angor, vel aliud declaratur. Venustatem huic versui conciliat quarto loco positus dactylus.

Virg. *Constitit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.*

Si sexto loco dactylus ponatur, versus exin dactylicus vocabitur, quo alicuius rei celeritas, impetus, aut insolens lætitia declaratur.

Virg. *At tuba terribilem sonitum procul excitat horrida.*

Huius versus vltimam à prima sequentis carminis syllaba (quod proinde à vocali ferè semper inchoatur) absumi volunt.

Appendix II.

Iucundum comprimis esse solet in Hexametro versu, quoties dactyli & spon-

ſpondei alternis ponuntur.

Virg. *Obſtupuit, retróque pedem cum voce repreſſit.*

Illud etiam haud indecorum ducitur, ſi adiectiuum ſubſtantiuo præponatur.

Virg. *Silueſtrem tenuis Muſam meditaris auena.*

Appendix III.

Dactylus aliquando reſoluitur in Proceleuſmaticum, cui par eſt numero temporum, & in eius ſubinde locum ſuccedit.

Virg. *Sectáque intexunt abiete coſtas.*

Idem: *Hærent parietibus ſcalæ, poſtéſque ſub ipſos.*

Quidam tamen volunt hæc contrahi.

Anapæſtus, qui inuerſione dactylus eſt, eius aliquando vices obit.

Virg. *Fluuiorum Rex Eridanus.*

Carmen Pentametrum.

Pentametro ſunt quinque pedes. Spondeus, & alter
Dactylus, arbitrio Vatis duo prima tenebunt:
Longa ſubit Cæſura: tenet loca proxima duplex
Dactylus, ac tandem metrum Cæſura coronat.

Pentametrum carmen, quod ferè Hexametrum comitatur, quinque pedes habet: quorum duo primi dactyli vel ſpondei pro cuiuſque arbitrio ſunt, adiuncta ſyllaba

ba longa, quæ cæsura vel semipes dicitur: ceteri perpetuò sunt dactyli, quibus semipes itidem adiungitur.

Schema.

— UU — UU — — UU — UU —
— — — —

Ouid. *Sæpe tibi pater est, sæpe legendus auus.*
Idem: *Et multos illic Hectoras esse puta.*

Appendix.

Duriusculum est hoc carmen, si cæsura careat.

Hæc quoque nostra sententia mentis erat.

Item si in Penthemimeri sit elisio.

Catul. *Troia virûm & virtutum omnium acerba cinis.*

Neutrum Hemistichium aptè monosyllaba terminatur.

Catul. *O Dî, reddite mi hoc pro pietate mea.*

Si tamen altera monosyllaba antecedit, aut a præcedente dictione eliditur, in vitio non est.

Ouid. *Præmia si studio consequar ista, sat est.*
Nomina mutarunt: hic Deus, illa Dea.

Versus Pentameter concinnè clauditur dissyllaba.

Ouid. *Non est conueniens luctibus ille color.*

Et pentasyllaba.

Ouid. *Lis est cum forma magna pudicitiæ.*

Trisyllaba quidam volunt duriusculè, nisi

nisi vel monosyllaba præcedat, aut affectus aut impetus aliquis exprimatur.

Prop. *Munatus demissis tingitur in tunicis.*
Idem: *Et caput impositis pressit amor pedibus.*

Appendix II.

Pentameter Hexametro additus carmen Elegiacum constituit, ab ἔλεγος, quod luctum; vel ἐλεγεία, quod mæstum poema significat: luctui quippe & dolori olim deseruiebat; pòst verò rebus omnibus promiscue adhiberi cœptum.

Carmen Iambicum trimetrum & dimetrum.

Carmen Iambicum ita dictum à pede Iambo, qui in eo principem locum tenet. Familiare est Comœdis & Tragœdis.

Siue fluant seno pede Iambica, siue quaterno,
In regione pari semper dominatur Iambus.
Dactylus & Spondeus amant in sedibus esse
Imparibus: gaudent Anapæstus, Iambus iisdem.
Absit ab extremo Tribrachys, sit cetera liber.

Senarius Iambicus siue trimeter, cùm purus est, & integer, locis tam paribus quàm imparibus postulat Iambos. Horat.

Bea-

Beatus ille qui procul negotijs. Verùm dicente Horatio, *Tardior vt paullo grauiorq; veniret ad aures*, primo, tertio, & quinto loco, præter iambum, spondeum, dactylum, & anapæstum recipit. Omnibus etiam locis, præterquam sexto, tribrachyn admittit; hoc modo:

∪— ∪— ∪— ∪— ∪— ∪—
∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪
—— —— ——
—∪∪ —∪∪ —∪∪
∪∪— ∪∪— ∪∪—

Seneca: *Sacrate Diuis, proximum Phœbo caput, Responsa falsa, fare quem pœna petant.*

Dimeter Iambicus quatuor pedes habet. Omnibus locis eosdem recipit quos trimeter, nisi quòd quarto loco (vti & trimeter sexto) tribrachyn respuat.

Horat. *Vt prisca gens mortalium.*

Metiebantur olim veteres hoc genus carminum pedibus duplicatis. Hinc trimetra & dimetra appellantur, quòd tribus aut duobus metris siue mensuris constent; cùm tamen senos vel quaternos habeant pedes.

Obseruandum in Iambico carmine modò deesse syllabam, & nominari catalecticum.

Pru-

Prudent. *Ades Pater supreme.*

Modò deesse duas, & dici Brachycatalectum.

Musæ Iouis gnatæ.

Aliquando syllabam, vel vnam (idque in fine, vel in medio) vel duas etiam superesse, & vocari Hypercatalectum, vel Hypermetrum.

Hor. *Clari Giganteo triumpho.*
Musæ sorores Palladis lugeat.

Scazon siue Choliambus.

Turba pedum trimetri placuit Scazontibus oris
Quattuor in primis: pes ordine quintus Iambus
Semper erit: Spondeus amat loca sexta supremus.

Scazon quinto loco semper iambum habet, sexto verò spondeum: ceteris omnibus cum senario Iambico conspirat.

Mart. *Extemporalis factus est meus Rhetor:*
Calpurnium non scripsit, & salutauit.

Multus est in Scazonte Martialis, vti ad conuiciandum in primis apto.

Carmen Anacreontæum.

Carmen Anacreontæum, ab Anacreonte Poëta Lyrico, qui illud vel inuēnit, vel ſuauiſſimè tractauit, nomen accepit.

Anacreontæi non parua eſt gratia verſus,
Syllaba poſt ternos metrum cui claudit Iambos:
Nec Tribrachyn, Spondeum, Anapæſtum prima recuſat.

Hic verſus à pede præcipuo Iambicus dimetēr catalectus appellatur. Primus pes eſt iambus, aut ſpondeus, ſecundus & tertius iambi, deinde ſupereſt vna ſyllaba, quæ plerumque vocis præcedētis particula eſt. Sæpe & elegāter ipſe Anacreon primo loco anapæſtum aut tribrachyn poſuit.

Schema.

u — u — u — —
uu —
— —
u u u

Anacr. *Tauro ferire cornu,*
Equo vngulâ nocere,
Lepori valere curſu.
Natura dat, leoni
Oris patentem hiatum.

Præ-

Præcipuam gratiam huic carmini conciliat vocis alicuius cum emphasi repetitio, aut in principio, vt Anacr. Ode 1.

Volo sonare Atridas,
Volo sonare Cadmum.

aut in medio carmine, vt idem Ode 4.

Teneris supérque myrtis,
Viridi superque loto,
Recubans bibam libenter.

Et hoc ferè obseruauit Anacreon, vt quo primo pede Odam inchoaret, eundē in ceteris versibus prima sede retineret: vt si primus sit anapæstus, spondeus, aut iambus, omnes sequentes versus ab eodem pede initium sumant.

Genius huius carminis est candida & inaffectata verborum simplicitas.

Versus Trochaicus.

Septenis pedibus prodire Trochaicus ambit.
Sedibus imparibus Tribrachyn vel pone Trochæum:
Liber vterque alijs: Tribrachyn solo exime fine.
Dactylon & Tribrachyn, Proceleusmaticon, Spondeon,
Téque, Anapæste, pari regione locarier optat.
Sæpe sed octauo pede debilis ire iubetur.

Trochaicum carmen (Hymnis, Comœdijs, Tragœdijsque aptum) septem con-

ſtat pedibus; vbique trochæum, ſeu choreum, habens, imparibus locis neceſſarium: cuius tamen loco recipit vbique tribrachyn: (excipe tantùm regionem vltimam, quæ ſolò trochæò contenta eſt) locis paribus tribrachyn, ſpondeum, anapæſtum, dactylum, & rarò proceleuſmaticum. Supereſt ſæpe in hoc verſu ſyllaba.

–∪ –∪ –∪ –∪ –∪ –∪ –∪
∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪ ∪∪∪
– – – – – –
∪∪– ∪∪– ∪∪–
–∪∪ –∪∪ –∪∪
∪∪∪∪ ∪∪∪∪ ∪∪∪∪

O beatos, qui merenti ſponte parent Numini,
Dum polo ſtellæ micabunt, herba terras veſtiet.

Genus hoc carminis non minùs varium quàm Iambicum. Frequens maximè tetrametrum, licet nonnulli dimetrũ quoque celebrent; eſtque ferè illud catalectũ.

Verſus Trochaicus catalecticus mutatur in Iambicum acatalectum, ſi Trochaico vna ſyllaba præfigatur.

Crux fidelis, inter omnes arbor vna nobilis.
O Crux fidelis, inter omnes, &c.

Carmen Anapæſticum.

Carmen Anapæſticum ab anapæſto pede dicitur, qui in eo principatum habet.

Quattuor ex pedibus Anapæſtica carmina ſinge.
Qua regione velis, princeps Anapæſtus habetur.
Spondeus permiſtus huic & Dactylus eſto.
Dactylus exſul erit quarta ſede, atque ſecunda.

Conſtat Anapæſticum carmen quatuor pedibus, qui ferè ſunt dactyli, vel ſpondei, permiſtis anapæſtis; ita tamen, vt ſecundo & quarto loco abſit dactylus.

⏑⏑— ⏑⏑— ⏑⏑— ⏑⏑—
—⏑⏑ —— —⏑⏑ ——
—— ——

Seneca: *Lugeat æther, magnúſque parens*
Ætheris alti, tellúſque ferax,
Et vaga ponti mobilis vnda.

Notandum Anapæſticum verſum nonnumquam omni anapæſto deſtitutū eſſe.

Sen. *Tertia miſit buccina ſignum.*

Et è contrà omnes interdum eſſe anapæſtos.

Sen. *Proprium hoc miſeros ſequitur vitium.*

Verſus iſte omni prorſus cæſura caret: nam quod in ceteris vitio, hîc laudi vertitur.

Notandum post secundum pedem subinde terminari carmen Anapæsticum: hinc tribrachyn vel choreum nonnulli ipsi adscripserunt, & hiatum sæpius sine elisione reliquerunt.

Carmen Glyconium.

Carmen Glyconium ab inuentore Glycone sic dictum.

Omnia Spondeo pæreunte Glyconia constant
Carmina: tum duplicem sedem sibi Dactylus optat.

Glyconium constat spondeo, & duobus dactylis.

— — —∪∪ —∪∪

Sen. *Tandem regia nobilis,*
Antiqui genus Inachi,
Fratrum composuit minas.

Trochæus & iambus quandoque primam sedem tenent.

Hor. *Ignis Iliacas domos.*
Mart. *Pigebat dare strenue.*

Carmen hoc rarò solitarium est: sæpe enim sese Asclepiadeis sociat; ita vt Asclepiadeũ Glyconio nunc præponatur, nunc subijciatur.

Ascle-

Asclepiadeum, seu Choriambicum.

Dictum Asclepiadeum ab auctore Asclepiade, Choriambicum à pedis choriambi dominio.

Metrum Asclepiadis Spondeus, Dactylus ornant,
Longaq́; cæsura: exin Dactylus ordine duplex.

Asclepiadeum carmen constat spondeo, dactylo, & syllaba longa, deinde duobus dactylis; hoc modo:

— — , — ∪∪ — . — ∪∪ — ∪∪

Versum hunc sic quidam metiuntur, vt primo loco spondeum habeat, secundo & tertio choriambum, quarto pyrrhichium.

— — / — ∪∪ — / — ∪∪ — , ∪∪

Horat. *Mæcenas atauis edite Regibus.*
Terrarum dominos euehit ad Deos.

Leges nonnumquam in prima sede dactylum, in secunda Molossum; sed ne temere imiteris.

Horatius huic generi attribuit Deorum Heroumq́ue laudes, Olympionicas, seu pugilum equitumq́ue victorias. Postmodum terminos protulit, & conui-

uia, compotationes, & res hilaritatis plenas complexum eſt.

Aliud quoque eſt genus verſus Choriãbici, quod duobus primis locis dactylum vel ſpondeum admittit, tertio cæſuram longam, quarto dactylum, quinto ſpondeum.

— ∪∪ — ∪∪ — — ∪∪ — —
— — — —

Boët. *Heu quàm præcipiti merſa profundo*
Mens hebet, & propria luce relicta,
Tendit in externas ire tenebras.

Pherecratium.

Quando Pherecratio vis ludere carmine, binos
Inter Spondeos medius tibi Dactylus eſto.

Pherecratium carmen tribus pedibus conſtat: primo loco ſpondeo, ſecundo dactylo, tertio ſpondeo; hoc modo:

— — — ∪∪ — —
— ∪

Horat. *Grato Pyrrha ſub antro.*

Sæpius primo loco reperitur trochæus loco ſpondei.

Pha-

Phaleucium seu Hendecasyllabum.

Carmen Phaleucium, quod & Hendecasyllabum, ab vndecim quibus constat syllabis, ab inuentore Phalæco sic dictum.

Metra pedes moueant quinos numerosa Phaleuci.
Spondeum subeat pes Dactylus: inde sequatur
Ordine perpetuo triplicis mensura Chorei.

Carmen Phaleucium quinque pedibus constat, spondeo, dactylo, deinde tribus choreis.

— — — ∪∪ — ∪ — ∪ — ∪

Martial. *Commendo tibi, Quinctiane, nostros,*
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus Poëta.

Recipit hoc carmen subinde primo loco iambum, & choreum.

Catul. *Arido modò pumice expolitum.*
Meas esse aliquid putare nugas.

Sapphicum carmen.

Carmen Sapphicum à Sappho puella nomen habet. Dictum quoque Hendecasyllabum.

Sapphica plectra mouẽs tribuat loca prima Choreo:
Spondeo cedant loca proxima: tertius esto

Dactylus, hunc ſubeat duplex in ſine Choreus.
Singula poſt ternos ſubdantur Adonia verſus.

Verſus Sapphicus quinque pedes hoc ordine admittit: choreum, ſpondeum, dactylum, deinde duos choreos. Tertio cuique carmini ferè nectitur Adonius, qui dactylo & ſpondeo conſtat.

— ∪ — — — ∪∪ — ∪ — ∪

Horat. *Integer vitæ, ſceleriſque purus*
Non eget Mauri iaculis, nec arcu,
Nec venenatis grauida ſagittis,
Fuſce, pharetra.

Catullus ſecundo loco alterum trochæum interdũ poſuit: qui cæſuram quoque non raro omittit, quæ verſum hunc venuſtat. Seneca in primam regionem recepit ſpondeum, dactylum, & anapæſtum, in ſecunda etiam dactylum: ſed ne imiteris.

De carmine Horatiano.

Eſt & aliud carminis gĕnus, quo tantopere delectatus eſt Horatius, vt inueniſſe credatur.

Alcaicum dactylicum acatalectum.

Alcaici loca prima tenent Spondeus, Iambus,
Vatis ad arbitrium: ſed Iambus ſede ſecunda,

Dein

Dein cæsura: duo hinc geminus loca Dactylus ambit.

Alcaicus primo loco iambum vel ſpondeum recipit: in ſecundo iambum, tertio cæſuram longam, quarto & quinto dactylum.

— — ∪ — — — ∪∪ — ∪∪
∪ —

In quaque ſtrophe duo primi ijſdem pedibus & ſyllabis conſtant.

Horat. *Inſigne mæſtis præſidium reis,*
Et conſulenti, Pollio, curiæ.

Horatius in hoc carmine, *Hinc omne principium, huc refer exitum*, longam cæſuræ ſyllabam in duas breues reſoluit.

Proximus eſt dimeter perfectus Iambicus. Ora
In prima ac terna reſident Spondeus, Iambus,
Ad libitum: ſed Iambus ineſt in parte ſecunda
Solus, & in quarta: dabit vnica ſyllaba finem.

Tertius verſus Iambicus Archilochius, qui primo & tertio loco iambum poſtulat, vel ſpondeum, ſecundo & quarto ſolum admittit iambum, ac denique ſyllabam; in hunc modum:

∪ — ∪ — ∪ — ∪ — —
— — — —

Horat. *Cui laurus æternos honores.*

Da-

Dactylicus tandem Alcaicus subit ordine quartus,
Quattuor ex pedibus constans: loca Dactylus ornat
Duplex prima duo: sed proxima bina Choreus.

Quartus versus est Dactylicus Alcaicus, primo & secundo loco dactylum recipiens, tertio & quarto choreum.

—UU —UU —U —U

Horat. *Dalmatico peperit triumpho.*

Ex his quatuor constat versus Horatianus, qui est Ode tricolos, hoc est, constans tribus generibus carminum; & tetrastrophos, hoc est, in qua post quatuor versus fit conuersio ad primum.

Horat. *Damnosa quid non imminuit dies?*
Ætas parentum, peior auis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosiorem.

Est prætereca aliud genus Horatio vsitatum, vbi nempe tres versus priores sunt Asclepiadei, quartus Glyconius. Huiusmodi Ode vocatur dicolos tetrastrophos.

Horat. *Scriberis Vario fortis, & hostium*
Victor, Mæonij carminis alite:
Quam rem cumque ferox nauibus aut equis
Miles te duce gesserit.

Est & aliud genus satis apud eundem frequens, vbi duo priores versus Asclepiadei, tertius Pherecratius, quartus Glyconius.

Ho-

Horat. *O nauis, referent in mare te noui*
Fluctus. ô quid agis? fortiter occupa
Portum. nónne vides vt
Nudum remigio latus.

DE FIGVRIS QVÆ SPECTANTVR IN CARMINVM DIMENSIONE.

Synæresis.

Syllaba de gemina facta vna Synæresis esto.

SYnæresis, quæ & Episynalœphe appellatur, fit, cùm duæ vocales in vnam cõtrahuntur; vt *Alueaaria, eadem, alueo, eodem, eosdem, aureis, æreî, denarÿs.*

Virg. *Seu lento fuerint aluearia vimine texta.*
Idem: *Vno eodémque tulit partu.*
Mart. *Denarÿs tribus inuitas, & manè togatum.*
Virg. *Vnius ob noxam & furias Aiacis Oilei.*
Ouid. *Degeneras, scelus & pietas in coniuge Tereo.*

In huiusmodi contractione delectu & auctoritate opus est: at horum, *Cui, huic, Dÿ, Dÿs, ÿ, ÿdem, ÿsdem,* omnibus vti licet.

Item aduerbiorum *Deinde, dein, deinceps, dehinc:* & verbi *Deest, deerat, deerant, deerit, deerunt deesse:* & eorum quæ ex Semi componuntur; vt *Semianimis, semihomo.*

Ouid.

Ouid. *Iuncta palus huic est densis obsessa salictis.*
Lucan. *Iidem, cùm fortes animos præcepta subissent.*
Statius: *Dehinc sociare choros, castísque accedere sacris.*
Martial. *Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones.*
Virg. *Semihominis Caci: facies quam dira tegebat.*

Huc etiam spectant *Anteambulo*, *antehac*, *anteit*, & siqua præterea sunt.

Mart. *Sum comes ipse tuus, tumidíque anteambulo Regis.*
Lucan. *Plurimáque humanis antehac incognita mensis.*
Virg. *Qui candore niues anteirent, cursibus auras.*

Diæresis, siue Dialysis.

Distrahit in geminas resoluta Diæresis vnam.

Diæresis est, cùm syllaba vna in duas diuiditur; vt *Auraï* trisyllabum, pro *Auræ* dissyllabo: *siluæ, euoluam, euoluisse, dissoluo, persoluendus, suauis.*

Virg. *Æthereum sensum, atque auraï simplicis ignem.*
Horat. *Niuésque deducunt Iouem: Nunc mare, nunc siluæ.*
Ouid. *Debuerant fusos euoluisse suos.*

Synalœphe.

Diphthongum aut vocalem haurit Synalœpha priorem.

Sy-

Synalœphe est, cùm vocalis aut diphthongus præcedẽtis dictionis à sequenti excipitur, & quodammodo absorbetur.

Virg. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant.*

Idem: *Dardanidæ è muris: spes addita suscitat iras.*

Exceptio.

O & *Heu*, sequente vocali aut diphthongo, integra manent.

Virg. *O pater, ô hominum Diuûmque æterna potestas.*

Statius: *Heu, vbi siderij vultus?*

Appendix I.

Interdum nec vocalis, nec diphthongus, à sequente vocali absumitur.

Virg. *Posthabita coluisse Samo, hic illius arma.*

Id quod multo rariùs accidit, si vocalis breuis sit.

Virg. *Et vera incessu patuit Dea: ille vbi matrem.*

Aliquando vocalis longa & diphthongus breues fiunt.

Virg. *Credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?*

Idem: *Insulæ Ionio in magno: quas dira Celæno.*

Appendix II.

Synalœphe non solùm in eodem carmine, sed in diuersis locum habet.

Virg. *Et spumas miscent argenti, viuáque sulphura,*
Ideásque pices.

Idem: ——— *ignari hominúmque locorúmque*
Erramus.

In his atque similibus locis vltima vocalis præcedentis versus excipitur atque absorbetur à prima sequentis.

Ecthlipsis.

M vorat Ecthlipsis, quoties vocalibus anteit.

Ecthlipsis est, cùm M littera simul cum vocali eliditur, propter sequentem vocalem.

Virg. *Italiam, Italiam primus conclamat Achates.*
Pers. *O curas hominum! ô quantum est in rebus inane!*

Appendix I.

Prisci M litteram cum vocali correpta seruabant.

Ennius: *Insignita ferè tum millia militum octo.*

Ecthlipsis etiam in diuersis carminibus locum habet.

Virg. *Iámque iter emensi, turres ac tecta Latinorum*
Ardua cernebant iuuenes, muróśque subibant.

Appendix II.

Prisci Poëtæ S litteram passim elidebant.

Ennius: *Vicimus, ô socij, & magnam pugnauimus pugnam.*

Sy-

Systole.

Systola præcipitat positu vel origine longam.

Systole est, cùm syllaba naturâ longa corripitur.

Virg. *Obstupui, steteruntque comæ.*

Sil. *Terruerunt pauidos accensa Ceraunia nautas.*

Aut positione longa, sed altera consonante extrita; vt *Obicis*, pro *obijcis*; *abici*, prò *abijci*; *reicit*, pro *reijcit*.

Lucan. *Cur obicis Magno tumulum, manésque vagantes?*

Ouid. *Turpe putas abici, quòd sim miserandus amicis.*

Stat. *Tela manu reicitque canes in vulnus hiantes.*

Ectasis, siue Diastole.

Ectasis extenditq; breuem, duplicatq; elementum.

Ectasis est, cùm aut syllaba naturâ breuis simpliciter producitur. Quod nonnumquam faciunt Poëtæ metri necessitate compulsi, præsertim in proprijs nominibus, quæ alioqui in carmen illigari non possent.

Virg. *Atque hic Priamiden laniatum corpore toto.*

Prop. *Et domus intactæ te tremuit Arabiæ.*

Virg. *Italiam, fato profugus, Lauináque venit Litora.*

Aut cùm eadem consonans geminatur; vt *Relligio, relliquiæ, repperit, rettulit, reppulit.* Horatius *redducere,* pro *reducere,* dixit.

Virg. *Relligione patrum multos seruata per annos.*
Idem: *Troas relliquias Danaûm, atque immitis Achillei.*
Idem: *Vir bonus & sapiens, qualem vix repperit vllum.*
Horat. *Rettulit acceptos, regale numisma, Philippos.*
Lucan. *Reppulit à Libycis immensum Syrtibus æquor.*
Horat. *Dij tibi dent capta classem redducere Troia.*

DE METAPLASMO ET FIGVRIS QVIBVSDAM POETARVM.

PRoprium itidem Poëtarum est, verbis, quibus Oratores vtuntur, aliquid interdum addere, vel detrahere: nonnunquam litteras alias aliis permutare: aliquando è proprio loco in alienum trãsferre: quod quidem cùm in soluta oratione vitium sit, Barbarismúsque nominetur; in carmine tamen non Barbarismus, sed Metaplasmus appellatur: datur enim venia Poëtis, quia plerumque coguntur metro seruire. Metaplasmus verò dicitur, quòd vetus verborũ forma, vel necessita-

te metri, vel ornandi poëmatis caussa, à Poëtis in nouam figuram faciémque sermonis mutetur.

Prothesis & Aphæresis.

Principium apponit Prothesis, quod Aphæresis aufert.

Littera vel syllaba principio dictionis addita, vocatur Prothesis; vt *Gnatus*, pro *Natus*.

Littera vel syllaba principio dictionis subtracta, Aphæresis appellatur; vt *Ruo*, pro *eruo*; *temno*, pro *contemno*; *peto*, pro *expeto*.

Virg. ——— *dabit ille ruinas*
Arboribus, stragémque satis, ruet omnia latè.

Epenthesis & Syncope.

Syncopa de medio tollit, quod Epenthesis addit.

Epenthesis est, cùm medio dictionis littera aut syllaba interijcitur; vt *Relliquias*, pro *reliquias*; *Mauors*, pro *Mars*; *nauita*, pro *nauta*; *induperator*, pro *imperator*; *cinctutus*, pro *cinctus*.

Virg *Troas relliquias Danaûm, atque immitis Achilli.*
Idem: *Fecerat & viridi fetam Mauortis in antro.*
Ouid. *Quid tibi cum gladio? dubiam rege, nauita, puppim.*

Syncope literam vel syllabam è medio dictionis subtrahit; vt *Gubernaclo*, pro *gubernaculo*; *periclis* pro *periculis*; *vixet*, pro *vixisset*; *exstinxem*, pro *exstinxissem*; *Diuûm*, pro *Diuorum*.

Virg. *Cúmque gubernaclo liquidas proiecit in vndas.*

Idem: *Desertis: heu tantis nequidquam erepte periclis.*

Idem: *Vixet, cui vitam Deus aut sua dextra dedisset.*

Idem: ——— *natúmque patrémque*

Cum genere exstinxem, memet super ipsa dedissem.

Paragoge & Apocope.

Apocope demit finem, quem dat Paragoge.

Paragoge dicitur, cùm extremæ syllabæ aliquid adiungitur; vt *Deludier*, pro *deludi*; *admittier*, pro *admitti*.

Terent. *Vbiuis faciliùs passus sim, quàm in hac re, me deludier.*

Virg. ——— *alacres admittier orant.*

Apocope fini dictionis aliquid detrahit; vt *Tuguri*, pro *tugurij*; *oti*, pro *otij*.

Virg. *Pauperis & tuguri congestum cæspite culmen.*

Idem: *Parthenope, studijs florentem ignobilis oti.*

Tme-

Tmesis.

Per Tmesim inseritur medio vox altera vocis;
Vt, Scythiæ regio septẽ subiecta trioni.

Tmesis verbum diuidit alio interposito; vt *Inq; ligatus,* pro *illigatúsque: qui te cumque,* pro *quicumque te; inq; salutatus,* pro *insalutatúsque.*

Virg. *Ille pedem referens, & inutilis ínque ligatus.*
Idem: *Inque salutatam linquo.*
Idem: *Qui te cumque manent isto certamine casus.*

Antithesis & Metathesis.

Littera virtute Antithesis mutatur; vt ~~Olli~~. por ꝑum
Sed cùm transfertur, ceu Thymbre, *Metathesis esto.*

Antithesis est litteræ commutatio; vt *Olli* pro *illi.*

Virg. *Olli cæruleus supra caput adstitit imber.*

Metathesis est litterarum ordo immutatus; vt *Thymbre* pro *Thymber.*

Virg. *Nam tibi, Thymbre, caput Euandrius abstulit ensis.*

Nisi quis putet nominandi casu tum *Thymber*, tum *Thymbrus* dici; vt *Euander,* & *Euandrus.*

DE CÆSVRA.

SI pedes, maximè verſus Heroici, è ſingulis verbis conſtent, ineptum & inſulſum fit carmen; quod tamen in Anapæſticis decorum eſt.

Aurea ſcribis carmina, Iuli maxime vatum.

Contrà, ſi verba concidantur, ita vt mutuo amplexu pedes alij ex alijs pendeant, pulcherrimus efficitur verſus.

Virg. *Semper honos, nomenque tuum, laudéſque manebunt.*

Idem: *Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco.*

Syllaba, quæ ex dictione cæditur, ac poſt quemuis pedem relinquitur, vulgo Cæſura dicitur; cuius tanta eſt vis, vt eius beneficio breuis ſyllaba producatur: eſt enim quoddam in ipſa diuiſione verborum latens tempus; nam dum moramur, atque ad alias tranſimus, interuallum vnum ſpatiúmque lucratur.

Cæſuræ quatuor ſunt ſpecies.

Triemimeris, cùm poſt primum pedem ſupereſt ſyllaba quæ dictionem finiat.

Virg. *Pectoribus inhians ſpirantia conſulit exſta.*

Penthemimeris, cùm poſt pedes duos.

Idem: *Emicat Euryalus, & munere victor amici.*

Heph-

Hephthemimeris, cùm post pedes tres.

Idem: *Vna eadémque via sanguis animúsque sequuntur.*

Eneemimeris, cùm post quatuor.

Idem: *Graius homo infectos linquens profugus Hymenæos.*

Vides vt syllabæ naturâ breues post primum, secundum, tertium, & quartum pedem producantur? id beneficium cæsuræ acceptum referunt.

DE VERBIS POETICIS.

VErborum licentiâ liberiores multo sunt Poëtæ quàm Oratores: quibus assiduè accuratéque legendis, non solùm verba, sed etiam cetera ornamenta iis, qui poëticæ studio tenentur, diligentissimé sunt obseruanda.

DE PATRONYMICIS NOMINIBVS.

PRopria item Poëtarum sunt, quæ à Grammaticis Patronymica vocantur, quòd à patrum maiorúmque nominibus facta, filium aut filiam, nepotem aut neptem, aut ex posteris aliquem significent. Hæc ferè à Græcis nominibus fiunt, atque in Des, vel As, vel Is, vel Ne, exeunt: quorum prima masculina sunt, & primæ declinationis; vt *Pelides*, Achilles Pelei filius.

Ouid. *Pelides vtinam vitasset Apollinis arcus.*

Aeacides, Achilles Aeaci nepos.

Virg. *Sæuus vbi Æacidæ telo iacet Hector.*

Aeacides, Pyrrhus Epirotarum Rex ab Aeaco originem trahens.

Idem: *Ipsúmque Æaciden, genus armipotentis Achillei.*

Cetera feminina sunt, & declinationis tertiæ, exceptis vltimis, quæ secundæ sunt Græcorum; vt *Thaumantias*, Iris Thaumantis filia.

Virg. *Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est.*

Aeolis, Alcyone Aeoli filia.

Ouid.

Ouid. *Aeolis interea tantorum ignara malorum.*
Nerine, *Nerines*, Galatea filia Nerei.
Virg. *Nerine Galatea, &c.*

Appendix I.

Patronymica non solùm à patribus, auis, proauis, abauis, atauis, tritauis, aliisque maioribus deducuntur, sed etiam à matribus; vt *Iliades*, Romulus ab Ilia; *Philyrides*, Chiron Centaurus à Philyra; *Latois* idis vel idos, Diana à Λητὼ, hoc est, Latona.

Ouid. *Inuadunt, portásque petunt, quas obijce firmo Clauserat Iliades.*
Idem: *Philyrides puerum cithara perfecit Achillem.*
Idem: *Præteritas cessasse ferunt Latoïdos aras.*

Item à fratribus; vt *Phaëtontias*, soror Phaëtontis.

Virg. *Tum Phaëtontiadas musco circumdat amaræ Corticis.*

A Regibus præterea, & conditoribus; vt *Romulidæ*, Romani, à Romulo; *Dardanidæ*, Troiani, à Dardano; *Cecropidæ*, Athenienses, à Cecrope; iidem Thesidæ, à Theseo.

Pers. ——— *inter pocula quærunt*
Romulidæ saturi, quid dia poëmata narrent.
Virg. *Dardanidæ magni, genus alto à sanguine Diuûm.*

Ouid. *Cecropidas duxit.*
Virg. *Præmiáque ingentes pagos & compita circum Thefidæ posuere.*

Appendix II.

Multa à regionibus, vrbibus, montibus, fontibus, fluuiis, aliísque rebus fiunt, quæ formam quidem patronymicam habent, re autem gentilia sunt, aut pro possessiuis adiectiuisque nominibus ponuntur; vt *Asis, Libystis, Sithonis, Thessalis, Sidonis, Ilias, Troas, Erymanthis, Mænalis, Picris, Tritonis, Pegasis, Phasis.*

Ouid. *Ægeas metiris aquas, & in Aside terræ Mœnia constituis.*
Virg. *Horridus in iaculis, & pelle Libystidis vrsæ.*
Ouid. *Nec vehit Actæas Sithonis vnda rates.*
Virg. *Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades passis.*
Ouid. *Troades exclamant: obmutuit ille dolore.*
Idem: *Cúmque truci Borea Mænalis vrsa videt.*
Idem: *Pegasis Oenone Phrygiis celeberrima siluis.*
Idem: *Credulus immerita Phasida fouit ope.*

PATRONYMICA MASCVLINA QVO PACTO FORMENTVR.

Præceptum I.

NOmina A finita, aſſumunt Des ſyllabam; vt *Ilia*, *Iliades*: As terminata, aſſumunt De ſyllabam ante s; vt *Aeneas*, *Aeneades*; *Pheratias*, *Pheratiades*.

Ouid. *Cúmque Pheratiade, & Hyantheo Iolao.*

Exceptio.

A finita, aliquando ipſum A mutant in I; vt *Philyra*, *Philyrides*: As terminata, interdum I ante A aſſumunt; vt *Amyntas*, *Amyntiades*, Philippus Amyntæ filius.

Ouid. *Aut vt Amyntiaden.*

Aeneides, Iulus Aeneæ filius, fit à Græco Αἰνείας *Aeneiades*, ſublato A *Aeneides*.

Virg. *Sit ſatis, Aeneide, telis impunè Numanum*
Oppetiiſſe tuis.

Præceptum II.

ES finita, mutant Es in Ades; vt *Hippotes*, *Hippotades*, Aeolus Hippotæ filius.

Ouid. *Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos.*

Ex-

Exceptio.

Hæc sæpe I ante A admittunt; vt *Anchises, Anchisiades; Laërtes, Laërtiades.*

Virg. *Æneas Anchisiades, & fidus Achates.*

Ouid. *Saxa moues gemitu, Laërtiadéque precaris.*

Præceptum III.

NOmina secundæ declinationis Vs finita, in genitiuo assumunt Des syllabam penultima breui; vt *Aeacus, Aeaci, Aeacides:* sic *Priamides, Aeolides,* Tantalides, à *Priamo, Aeolo, Tantalo.*

Virg. *Misenum Æoliden, quo non præstantior alter.*

Ouid. *Priamidenque Helenum rapta cum Pallade captum.*

Idem: *Tantalides tu sis, tu Tereique puer.*

Exceptio I.

Nonnulla penultimam habent longam; vt *Belides, Lycurgides.*

Virg. *Belidæ nomen Palamedis.*

Ouid. *Quique Lycurgiden lacerauit ab arbore natum.*

Exceptio II.

Interdum ante Des syllabam A litteram recipiunt; vt *Battus, Battiades.* Quæ in Ius exeunt, posterius I genitiui mutant in A; vt *Thestius, Thestij, Thestiades.*

Ouid.

Ouid. *Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin.*
Idem: *Thesiadæ clamant.*

Præceptum IV.

GEnitiuus nominũ in Eus assumit Des syllabam, penultima longa: E enim & I vocales in I longum vel Ei diphthongum contrahuntur, vel Ei more Græcorum, vt à multis scribitur; vt *Atreus, Atrei, Atrides*, seu *Atreides*: sic *Pelides, Alcides, Achilleides*, & sexcenta alia.

Ouid. *Conuocat Atrides socios terrore pauentes.*
Virg. *Te precor, Alcide, cœptis ingentibus adsis.*
Ouid. *Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris.*

Appendix.

Hæc rariùs A ante Des syllabam habent.

Virg. *Panthus Otriades, arcis Phœbique Sacerdos.*

Præceptum V.

SI nomina sint tertiæ declinationis, patronymica fiunt à datiuo, addita Des syllaba; vt *Agenor, Agenori, Agenorides*, Cadmus filius Agenoris; *Aesonides*, Iason filius Aesonis.

Ouid. *Dixerat Agenorides coniectam in guttura ferrum.*
Valer. Flac. *Adnotat Æsonides, mortémque cadentis aceruat.*

Ex.

Exceptio.

Nomina As finita, quorum genitiuus exit in Antis, A litteram ante Des syllabam petunt; vt *Abas, Abantis, Abanti, Abantiades*: sic *Atlantiades, Pæantiades, Athamantiades, Dryantiades*, & alia id genus.

Ouid. *Victor Abantiades*, &c.

Idem: *Venit Atlantiades positis caducifer alis.*

Eodem fere modo formantur quæ à nominibus in On fiunt; *Telamon, Telamoni, Telamoniades; Amphitryoniades, Laomedontiades.*

A *Scipione* tamen non *Scipioniades*, sed *Scipiades*, imminuto verbo nascitur.

Ouid. *Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quidquam Audet.*

Virg. *Laomedontiaden Priamum Salamina petentem.*
Scipiades duros bello, & te maxime Cæsar.

Sil. *Heu vbi nunc Gracchi? aut vbi sunt nunc fulmina gentis Scipiadæ?*

PATRONYMICA FEMININA VNDE FORMENTVR.

Præceptum 1.

Patronymica feminina, quæ in As & Is exeunt, fiunt à masculinis patronymicis, De syllaba sublata; vt *Thestiades, Thestias; Aeolides, Aeolis; Dardanides, Dardanis; Cecro-*

cropides, Cecropis; *Belides, Belis*. Multa præterea sunt, quæ passim apud Poëtas leguntur.

Ouid. *Talibus Æolidis dictis lacrymísque mouetur.*
Idem: *Assiduè repetunt, quas perdunt Belides vndas.*

Appendix I.

Quædam tum in As, tum in Is exeunt; vt *Aeetias, Aeetis*; *Atlantias, Atlantis*.

Valer. Flacc. ——— *nec me Æetis quin audiat, opto.*
Virg. *Antè tibi Eoæ Atlantides abscondantur.*
Silius: *Víxque Atlantiadum rubefecerat ora sororum.*

Appendix II.

Feminina, quæ à masculinis fiunt penultima longa, in Eis desinunt, soluta diphthongo, atque E breui in longum verso; vt *Aeneides, Aeneis*.

Ouid. *Et tamen ille tuæ felix Æneidos auctor.*

Exceptio.

Nonnumquam penultima manet breuis.

Ouid. *Res quoque tanta fuit, quanta subsistere summo*
Aeneidos Vati grande fuisset opus.

Præceptum 11.

NE finita à genitiuo fiunt, addita Ne syllaba, penultima longa; vt *Neptunus, Neptuni, Neptunine*. sic *Adrastine*, *Nerine*, à genitiuis *Adrasti*, *Nerei*, E & I mutatis in I longum. Quòd si primigenium I ante Os habeat, mutabitur Os in One, penultima producta; vt *Acrisios*, Ἀκρισιώνη, *Acrisione*, Danaë Acrisij filia:

Catul. *Tene Thetis genuit, pulcherrima Neptunine?*

Appendix.

A muliebri *Acrisione* finxit Ouidius virile *Acrisioniades*.

Ouid. *Vertit in hunc harpen madefactam cæde Medusæ Acrisioniades.*

DE PROSODIA SIVE ACCENTV.

GRæci τόνους vel προσῳδίας, Latini tonos seu tenores, Grammatici vulgò accẽtus, Cicero voces appellat.

Accentus tres.

Tres sunt tenores: *Acutus*, *Grauis*, *Circumflexus*.

Acu-

Acuto attollitur syllaba, graui deprimitur; vt *Populus*, antepenultima acuitur, penultima verò & vltima deprimitur.

Acuti nota e sinistra in dexteram obliquè adscendit: Grauis à summo in dexteram oblique descendit.

Accentu circumflexo partim attollitur, partim deijcitur syllaba; vt *Romanus*. Eius nota ex acuto & graui constat: sonus hodie incertus est; siquidem Latinæ linguæ hospites, veterisque pronuntiationis ignari, eodem penitus sono tum acutas, tum flexas voces efferimus.

Acutus in penultima vel antepenultima locum habet; circumflexus in penultima tantùm; grauis vbi vterque abest. Nullum autem verbum est sine acuto accentu, aut circumflexo: verùm simul cum vsu Latini sermonis, etiam antiquam pronuntiationem amisimus.

DE DISSYLLABIS.

Præceptum I.

IN dissyllabis (nam in monosyllabis accentus hodie non dignoscitur) prior acuitur, siue longa sit, siue breuis; vt *Roma, mores, arma, virum, manus*.

Appendix 1.

Nulla verbi Latini vltima syllaba, auctore Quintil. lib. 1. cap. 5. & 12. cap. 10. aut acuitur, aut circumflectitur. Quare palàm, vnà, alìàs, porrò, sanè, certè, & cætera id genus aduerbia, prima acuta sunt pronuntianda.

Coniunctiones quæ inclinantes seu inclinatiuæ dicuntur, que, ne, ve, à multis ita pronuntiantur, vt accentum ad se inclinent, more Græcorum; terrásque, tractúsque, armáque, hominésue, seráve. Verùm hoc translatitium à Græcis est.

DE POLYSYLLABIS.

Præceptum II.

IN polysyllabis penultima, si longa est, acuitur; vt *mortalis, sollicitudo*: quòd si penultima breuis est, acuitur antepenultima; vt *geminus, sollicitus*.

Appendix 1.

Sæpe euenit, vt metri conditio (vt ait Quintilianus) mutet accentum, vt, Pecudes pictæque volucres. Nam volucres media acuta dicam: quia etsi natura breuis, tamen positione longa fit à Poëta.

Non desunt qui vocandi casu dici velint penultima acuta Valeri, Virgili, Mercuri, Claudi, Ambrosi, & alia huiusmodi, quæ habent penultimam breuem. Sanè hunc morem sua ætate viguisse docet Gellius lib. 13. cap. 24. & hodie viri doctissimi passim retinent. alij malunt antepenultimam acue-

acuere, vt præcipit communis illa regula de polysyllabis: quam pronuntiationem Gellio antiquiorem fuisse, ipsemet declarat eodem loco, cùm Nigidium ita pronuntiari voluisse commemorat.

Appendix II.

Fuerunt alij, qui in compositis acui antepenultimam vellent, etiamsi penultima longa esset. Itaque pronuntiari iubebant antepenultima acuta, aliquando, siquando, deinde, exinde, [illegible], decorsum, exaduersum, enimuero, quapropter, quinimo, nimirum, quamobrem, & alia eodem modo. Huius sententiæ fuit Seruius ad sextum Æneid. Annius & Probus apud Gell. lib. 7. cap. 7. nostra quoque ætate nonnulli viri docti. Quocirca propter tantorum virorum auctoritatem non videtur hæc pronuntiatio explodenda, cùm præsertim in Græcis quoque verbis compositis idem factitari videamus. Alij, quòd hæc ratio à Grammaticis illis ex Græcorum similitudine inducta sit potiùs quàm veterum Latinorum vsu comprobata, malunt communem illam polysyllabarum regulam sequi, & aliquando, deinde, enimuero dicere penultima acuta, præsertim verò cùm Gellius ipse illum pronuntiandi morem improbare videatur.

DE GRÆCIS VOCIBVS.

Præceptum III.

VErba planè Græca Græco accentu pronuntiantur; vt παραλειπομένων, *Paralipomenon* penultima acuta: λιθόστρωτος, *Lithostrotos*, acuta antepenultima: κύριε, *Kyrie*, eádem acuta: ἐλέησον, *eleison*, verbum est

quatuor syllabarum; cuius non vltima, sed antepenultima acuitur.

Sin Latine inflectantur, ad Latinorum normam dirigenda sunt. Itaque *Penelope, Rhodope, Hecate, Antiope, Calliope, Rhetorica, Grammatica,* & alia eiusmodi, antepenultimam acuunt, quia penultima breuis est: *Caesarea, Laodicea, Thessalonica, Idolum,* & alia eiusmodi, acuunt penultimam, quia longa est.

Appendix I.

Atreus, Theseus, Orpheus, Tereus, Phalereus, & alia eiusmodi, si soluant diphthongum, acuunt primam; itémque in ceteris casibus Latinis, Terei, Vlyssei; Orpheo, Phalereo; Atreum, Theseum, &c. Verùm accusatiuus Graecus Atrea, Terea, & cetera eiusmodi, videntur nonnullis accentum quoque Graecum retinere posse penultima acuta.

Appendix II.

Si qua erit vel in Hebraeis vocibus, vel in Graecis, cuius verus accentus propter insolentiam vulgi aures grauiter offendat, in vulgi conuentu satius videtur (id quod fecisse se Cicero dicit in Oratore) scientiam sibi reseruare, vsum populo concedere. Quocirca, secundùm ordinē Melchisedec, antepenultima acuta dicam potius, quàm penultima, vt vera pronuntiatio postularet. At Andreas, Maria, penultima acuta accentu Graeco efferam potiùs, quàm Latino. Iesvs penultima acuta Latino more potiùs, quàm vltima circumflexa more Graecorum, à quibus Ἰησοῦς dicitur: cui nostros hosce qualescumque labores dicamus.

DE PRIMARVM ET MEDIARVM SYLLABARVM quantitate, ex varijs.

A E, I, O, *in primis & medijs syllabis ante consonantes omnes sæpius corripiantur.*
V *in ijsdem frequentiùs producitur.*

A *ante* B.

In primis corripitur: faber, labo, labor *Nomen*, labrum, rabies, scabies.

Excipiuntur crabro, fabula, labes, labor *Verbum*, pabulum, tabes, tabum, flabrum.

Propria, Nabis, Sabatius, Sabura, Sabus, Tabraca.

Variantur Abel, flabellum, Labicum.

In medijs corripitur: alabastrum, cannabis, Pantolabus, *& reliqua à λαβῆ orta.*

Excipiuntur Deriuatiua in abilis, abundus, abrum, abra, abulum: amabilis, cogitabundus, candelabrũ, dolabra, venabulum.

A *ante* C.

In primis corripitur: acedia, acer *Substantiuum*, acerbus, acies, lacer, macer, sacer.

Excipitur acer *adiectiuum*, brachium, caccabus, facundus, graculus, maceria, maceries, macero, machina, paco, placo, vacinium.

Propria, Achar, Acis, Dacia, (*non* Daca) Macezer, Pacuuius, Thracia, Vacienus, Zacharias.

Variatur Cacus, vacillo, & Pachynus.

In mediis corripitur: Aeacus, Amphimacer, Tribrachys.

Excipitur cloaca, ientaculum, iracundus, limaca, opacus, pastinaca, pistacium, portulaca, sampsacum, simulacrum.

Item Deriuatiua in aceus & acius, a, um; acus, a, um; aculus, a, um; acundus, a, um; *vt* herbaceus, gallinacius, meracus, vernaculus, iracundus.

Propria, Anchaces, Cameracum, Dordracum, Eboracum, Otacilius, Phæacia, Satraca, Syracusæ.

A *ante* D.

In primis corripitur: ador, cado, Hadria, madeo, radius, spado, vador, vadum.

Excipitur caduceum *cum suis*: clades, radico, radix, rado, spadix, suadeo, trado, & *similia à* trans; vado.

Propria, Fadus, Gades, Gadir, Gaditanus, Gladis, Ladas, Ladon.

Variantur Adamus, Gradiuus, Quadi.

In mediis corripitur: Academia, Carneades, Celadon.

Excipitur cicada.

Propria. Ageladas, Iader, Iadera: *& peregrina* Conradus, ~~Menradus.~~

A *ante* F.

In primis corripitur: Afranius, vafer.

Excipitur Afer, *cum suis derivatis.*

In mediis producitur: Venafium, Venafranus.

A *ante* G.

In primis corripitur: ager, sagax, sagum, Tagus, tagax.

Excipiuntur quæ incipiunt ab F *vel* P; *vt* fagus, flagito, flagitium, fragum, fragor *Verbum*, *hinc* refragor, suffragor; pagus, pagina, paganus, paganica, plaga *pro vulnere.*

Hinc tolle flagro, flagrum, flagellum, fragilis, fragor *Nomen*, fragro; plaga *pro reti, vel parte mundi*; plagium, plagiarius: *quæ corripiuntur.*

Item produc agea, lagopus, magalia; saga *Substant.* sagus, ga, gum; sagio, strages, stragulum, tragula, tragema, vagina, vagio.

Propria Agis, Bragada, Lagon, Mago.

In mediis corripitur: Acragas, Areopagus,

 Astya-

Aſtyages, chiragra, enallage, hypallage, iſagoge, Lalage, Lucagus, onager, pædagogus, paʒophagus, Pythagoras, vertagus.

Excipiuntur in ago, ages, agulum, aginta; *vt* compago, virago, compages, contages, contagium, coagulum, repagulum, quadraginta, *cum ſimilibus*; oleaginus.

Proprium, Meleager.

A ante L.

In primis corripitur: alo, caleo, calix, calumnior; malus, a, um; palatium, palinodia; palam, *hinc* propalo; phalæ, phaleræ, ſalarium, ſalebra, ſalio, ſalix, ſalus, Thalia.

Excipitur ala *cum ſuis*; alea, ales, balo, balæna, baliſta, caligo *Nomen & Verbum*, calo, halec, halex, halo; malus, mala, malum, *Subſtantiua*; malo, malobathrum; palus, li; palo, as; palor, qualis, qualus, ſcala, ſqualeo, talaris, talaria, talea, talis, talio, talus.

Propria, Alecto, Aledius, Aliphe, Calatia, Caliſto, Dalila, Laletania, Salentini.

In mediis corripitur: Cephalus, Chryſalus, Dædalus, Italus, Tantalus.

Excipiantur Deriuatiua in alis, ale; *vt* æqualis. (*præter patronymica; vt* Pardalis, Tantalis) *Item* canalis, magalia, mapalia, ſandalium, ſodalis.

Propria, Abeſſalon, Cephalene, Ialiſij, Meſſala, Omphale, Pharſalus, Sardanapalus, Stymphalus.

Variatur Ascalon, Coralion, Pharsalia, Stymphalides.

A ante M.

In primis corripitur: amo, amor, amussis, chlamys; γάμος *hinc* digamus; tamen, Same, Samos, Zama *loci nomen.*

Excipitur amentum, ames, camus, clamo, clamor, dama, fama, flamen, gramen, hamus, lama, (*non* lamia) lamina, lamentor, lamentum, ramus, ramex, ramentum, squama, stamen, stramen, trama, trames, tamino, contamino, *&c.*

Propria, Amianus, Bamura, Damœtas, Damon, Mamercus, Mamertinus, Mamurius.

In mediis corripitur: calamus, pyramis, Pyramus, Salamis, thalamus.

Excipitur contamino, dictamus, dictamum, thymiama.

Et Deriuatiua in amen, amentum; *vt* solamen, iuramentum.

Propria. Adamus, Abrahamus, Chamus, Philamon.

A ante N.

In primis corripitur: anas, anus *pro vetula*, canalis, canis, cano, canon, Danus, lanio, manco, manus, panax.

Excipitur anus, i; anulus, canabis, caneo, canesco, canus, fanum, ganea, ganeum, granum, ianua, Ianus, lana, lanatus,

lanugo, mane, manes, mano, nanus, panis; planus, a um, (*non* planus *Substantiuum*) rana, sanè, sano, sanus, trano, vanus.

Propria, Anippe, Canidia, Cranus, Danubius, Lanuuium, Manetus, Manius, Manilius.

In mediis corripitur: Aristophanes, *& reliqua eiusdem terminationis*; Ascanius, Balanus, Catana, Cyana, Ecbatana, galbanum, laganum, lasanum, Sequana, Stephanus.

Excipiuntur Deriuatiua in anus, ana, anum, *vt* décumanus; aneus, anea, aneum, *vt* consentaneus; anius, ania; anium; araneus, aranea; Bacchanalia, lupanar. *Et in* anis *finita*; immanis, inanis.

Propria, Bolanus, Garganus, Lucanus, Nicanor, Numanus, Theano, Tigranes, Vomanus. *Item Gentilia, vt* Germanus.

Variatur pelicanus, Sicanus, *&* Sicanius.

A ante P.

In primis corripitur: aper, aperio, caper, mapalia.

Excipitur capo, capus, crapula, lapathes, (*non* lapathum) Papa, papilio; rapa, um; sapo, (*non* sapio) saperda, vapulo.

Propria, Apenninus, Apis, Apidanus, Papius, Paphlagones, Papinius, Sapis *fluuius*.

In

In mediis corripitur: Iapetus, Menapis.

Excipitur prosapia; sinapis, sinapi.

Propria, Adapus, Aesculapius, Iapis, Iapis, Messapus, Neapolis, Priapus, Serapis, Serapion.

A ante Q.

In primis corripitur: aqua, aquila, laqueus, laquear.

Excipitur quaque, quaquam, & *his similia*.

In mediis corripitur: Tanaquil.

Excipitur vtrâque *ablatiuus*, nequaquam.

A ante R.

In primis corripitur: arena, arista, careo, paro, pario, vario.

Excipitur ara, (*non* hara) area, areo, aridus, baris, carica, carex, carectum, carus, (*non* χάρις) clarus, (*non* Clarus *viri nomē*) gnarus, rarus, varus, & *similia adiectiua dissyllaba secundæ Declinationis*; glarea, larus, naris, pareo, parus *auis*; quare; varix, *non* varicosus.

Propria, Aram, Aruns, Carinus, Claris, Cares, Caria, Larius, Larissa, Larunda, Naricium, Pharis, Sara, Varicus, Varus.

Variatur Darius.

In mediis corripitur: barbarus, hilaris, Icarus, Inarime, Ismarus, Pindarus, supparus, Tænarus, Tartarus.

Ex-

Excipitur amarus, amaracus, auarus, caluaria, phalarica, tiara, tiaras. *Et finita in* aris, *vt* molaris, (*præter* hilaris, Phalaris) *in* are, *vt* cochleare; arius, a, um, *vt* denarius; *nisi sint à breuibus, vt* Parius.

Propria, Baleares, Caphareus, *&c.*

A *ante* S.

In primis corripitur: Asia *regio*, asinus, basis, casa, casia, prasum.

Excipitur basio, as; basium, caseus, (*non* casa) laserpitium; nasus, *hinc* Naso.

Propria, Asia *pro lacu*, *hinc* Asis. Asopus *cum Deriuatiuis*; Nasidius, Nasica, Nasidienus, Phasis, Pasiphaë, Pasiphilus, *& reliqua à πᾶς*. Trasymachus, Vasidius.

In medius corripitur: Gelasius, gelasinus, Gymnasium, Iasius, Geruasius, Parrhasius, Protasius.

Excipitur agaso, colocasia, omason.

Propria, Amasis, Amasius, Iason, Naason, Caprasius, Oribasius, Pascasius, Viridasius, *& similia in* asius.

A *ante* T.

In primis corripitur: Atinas, atrox, blatero, Cato, catus, later, latro, latus, Matinus, mathesis, platea, statera.

Excipitur ater, atrium, clathrus, clathrum,

cra-

crater, crates, cratis, frater, fatum, gratus, gratulor; latus, a, um, (*non* latus, eris) laterna, (*non* lateo) mater, matrona, materia, maturus, matutinus, natio, natura, (*non* nato) pratum, quatenus, (quattuor *ab omnibus positione producitur*) statim *pro perseueranter*, ſtlata, vates, vaticinor.

Propria, Atella, Crathis, Gnatia, Latona, Latous, Matuta, Nathanaêl, Saturnus, Scatinius, Saturius, Statius, Vatinella, Vaticanus, Vatinius.

Variatur catillus, *&* Atys.

In mediis corripitur: barathrum, cyathus, calathus; *&* Dalmata, Galata, Sarmata, *Gentilia*.

Excipitur aratrum, arator, archiater, cicatrix, grabatus, lupatum, palatium, palatum, pirata, theatrum, veratrum.

Et Deriuatiua in atus, ator, atim, ates atius, aticus; *vt* ſenatus, orator, paullatim, Achates, Horatius, fanaticus.

In bates *verò*, crates, *&* ſtratus, *à* βάτος, κράτος, ςράτος, *corripiunt* a; *vt* ſchœnobates, Philocrates, Philoſtratus.

Propria in a *longum*: Egnatius, Hypates, Leucates, Mithridates, Reate, Sabatij. *Excipe* Lapathes, Pelathes, Zalates.

A an=

A *ante* V.

In primis corripitur : auis, auus, cauus grauis.

Excipitur claua, clauis, clauiger, clauus, flauus, flaueo, gauisus, gnauus; mauis à malo, *cum reliquis*; nauo, nauis, nauta, pauo, pauus, prauus, *vnde* deprauo; rauis, suauis, suauium, suauior.

Propria, Auidienus, Dauus, Mauors, Rauidius.

Variatur Lauinium *vel* Lauinia.

In mediis producitur : Agaue, cadauer, conclaue, octauus, Timauus.

Excipitur Patauium, *proprium loci.*

Variatur Batauus, Batauia.

E *ante* B.

In primis corripitur : ebur, febris, nebula, nebulo, Trebatius, Trebonius, Trebius, Trebia.

Excipitur creber, crebrò, debeo, debilis, ebrius, gleba; hebe, *vnde* ephebus; plebes, sebum.

Propria, Hebrus, Nebris, Rhebas, Rhebus, Sebetaus, Sebinus, Thebe, Trebula.

In mediis corripitur : cerebrum, funebris, terebra, vertebra. *Sed* delebilis, *&c. in* ebilis, *deriuatione producuntur* : *item* ephebus & Canebium.

E *ante* C.

In primis corripitur: decet, preces, precor, securis, speculum.

Excipitur Echo, lecythus, mechanicus, secius, (*non* secus) securus, specula *a spe*, *vt* recula; theca *cum suis*; vecors.

Propria, Lecania.

In mediis corripitur: illecebræ, Seneca, senecio.

Excipitur imbecillis, verecundus; *& deriuata in* ecula, diecula, plebecula; eumeces.

E *ante* D.

In primis corripitur: pedum, pedare, cedo *pro dic vel da*, edo, medeor, medicor, medicus, Medon, *& reliqua in* medon, *vt* Laomedon; pedica, sedeo.

Excipitur cedo, cessi; credo, medica *herba*, pedema; pedo, is; rheda, sedo, seditio, sedulus, sedes, (*non* sedile) edo *in lucem do.*

Propria, Edonus, Hedymeles, Medea, Media, Medus, Medymnus, Pedasus *vrbs*, Sedulius, Sedentani *populi Hispaniæ.*

In mediis corripitur: effedum, Empedocles, Lacedæmon, Macedo, Tenedus.

Excipitur acedia, acredula, aedon, alcedo,

cupedia, monedula: *& Deriuatiua in* edo; *vt* dulcedo.

Propria, Chalcedon, Diomedes, Lycomedes, *& eiusdem positionis a* μῆδος; Sarpedon.

Variatur ficedula.

E *ante* F.

Inprimis corripitur: nefas, nefastus: *nam extra compositionem numquam reperies.*

De mediis vide regulam generalem de compositis.

Producuntur veneficus, venefica, veneficium.

E *ante* G.

In primis corripitur: lego, is; legio, rego, tego, *non* tegula.

Excipitur dego, egregius; lego, as; legatus; legitimus, regulus, à legis, regis, *longis*; regina, regula, segrego, vegrandis.

Propria, Egates, Egippus, Gregorius, Hegaleos, Hegio, Pegasus, Phlegius, Rhegium, Slege.

In medius corripitur: elegans, elegia.

Excipitur collega, collegium, naupegus, *& similia*, panegyris, priuilegium.

Propria, Cethegus, Symplegas.

E *ante* L.

In primis corripitur: celer, celox, melos, Pelias, telon velim, velut.

Excipitur chele, (*non* chelys) delecto, delicium, delibutus, delubrum, electrum, elegans, elogium, Elysium, fel s, helios, pelamys, ſpeleum, ſpelunca, telare, *vnde* protelare; tela, telum, veles, velox, velo, velum, velabrum, zelus, zelor.

Propria, Belus, Delus, Electra, Elicius, Elis, Helias, Melius, Pelius, Pelignum, Pelion, Pelias, *deriuat.* Peluſium, Telemachus *cum ceteris à* τήλη· Velabrum, Velicer.

In mediis corripitur: Agelades, Agelous, Arelas, ardelio, Cybele, *quod nonnumquam per Ectaſin, vt videtur, productum inuenitur*; Eutrapelus, Penelope, Semele.

Excipiuntur Deriuatiua in ela, *vt* querela; *&* elis: *& à* μῆλος *vel* μῆλον, Eumelis & Eumelus. Eumelia *corripitur. Item* anhelus, camelus, candela, contumelia, famelicus, fideliæ, phaſelus, videlicet. *Producuntur etiam,* enterocela, hydrocela, ſarcocela, *& ſimilia.*

Propria in elius, Aurelius, Cornelius: *& quæ ab* ἥλιος· *vt* Heliades, Heliodorus. *Item* Philomela.

E ante M.

In primis corripitur: Elemyæ emo, gemo, premo, Semiramis.

Excipitur clemens, crementum, demo, demum, democratia, eminus, hemina; *ab ἡμίσυ composita*, mnemosyne, mnen (?) non, nemo, remus *cum suis*, semen, semino, semis, schema, semita, temetum, temo.

Propria: Crema, Emathion, Remi, Remigius; *& composita à δῆμος*, Demosthenes, Democritus, Demophoon.

In mediis corripitur: Alcmanus, anathema, *sed pro donario producitur*; Artemis, clementum, Polemon, Solemus, Neoptolemus, *& cetera ex πόλεμος seu πτόλεμος facta.*

Excipitur abstemius, academia, blasphemia, Bohemia, diadema, diastema, eremus, eleemosyna, erotema, poema, problema, stratagema, *& similia*; penthemimeris, racemus, vindemia, volemus, a, um.

...m σῆμα, δῆμος & ἡμέρα, Polyphemus, Nicodemus, ephemeris.

E ante N.

In primis corripitur: bene, gena, genus, genu, senex, teneo, tener.

Excipitur crena, denus, *& similia*; dentio, de-

denique, leno, lena, lenis, lenio, penis, penicillus, penula, penurio, plenus, ſenus, ſenio, ſplenium, ſtrenuus, ſtrena, ſcena, threnos, vena, venor, (*non* venenum) vemiculus, veneo, venalis.

Propria, Blenæ, Hippocrene, *& alia à* κρήνη, Mena, Menaria, Meninx, Menophilus, Peneus, Penelope, Rhenus, Senia, Senæ, Tenos, Zeno.

Variantur phrenitis, phreneticus.

In primis corripitur: Armenia, hebenus, Helenus, Helene, ingenium, Melpomene, Porſena.

Excipiuntur in enus, ena, enum, *non propria:* Agarenus, alienus, Nazarenus, ſerenus; habena, ahenum.

Propria, Agenor, Alcenor, Alcmene, Antenor, Athenæ, Cyrenæ, Dindymene, Galenus, Mitylene, Siene, Silenus, Thraſumenus, Vageni.

Variatur Neriene.

E *ante* P.

In primis corripitur: crepo, lepor, peplum, ſtrepo, vepres; *& compoſita ab* ἐπὶ, *vt* Epiſcopus: *& quæ à* κεφαλὴ, *&* Cephalus, *oriuntur.*

Excipitur hepar, repo, (non repens *Nomen*) ſepia, ſepio, ſepes, ſepum.

Propria, Cepheus, Cephiſus, Cepio, Epi-

 tus,

tus, *hinc* Epitides; Epirus Epirota. Lepontícus, Sepias, Tlepolemus.

In mediis corripitur: decrepitus, elephas, Telephus.

Excipiuntur propria, Aesepus, Asclepius, Iosephus, *&* præsepe *Appellatiuum*.

E ante Q.

In primis corripitur: equus, equidem, frequens, neque, nequeo.

Excipitur nequam, nequitia, Sequana; *&* ex ne *particula prohibendi*, nequis, nequando, nequaquam, necubi.

In mediis corripitur: diequarti, diequinti, *composita apud Gellium*.

E ante R.

In primis corripitur: ceres, fero, gero; peritus, *hinc* experior, *&c*.

Excipitur beryllus, cera, ceroma cerotum, cerussa, clerus, clericus, eruca, feriæ; ferior, aris; feralis, (*non* feralia festa, *nec* ferus, a, um) heros, (*non* herus) pera, pero; serus, a, um, (*non* fera ferum, *Substantiua*) serius, a, um; seria, riæ spero theriaca; *cum reliquis a θηρ*, verus, a um, (*non* veru, vereor, veredus) veratrum.

Propria Berytus, Cerathus, Cerctum, Cerinthus, Ceritus, Cerites, Clereta Eretum,

tum, Eridanus, Erinne, (*non* Erinnys) Erigone, Erij, Feronia, Geryon, *ἥρως, hinc* Herios. Herophile, Heracles, Herodes, Herodotus, *& similia*; Meriones, Nereus, Neris, Neritos, Nerio, Seranus, Seres, *vnde* sericum; Tereus Theridamas, Thero, Xerolophus, Zerinthus, *quæ omnia Græcis per η scribuntur*; Verona.

In medijs corripitur: Bellerus, Bellerophon, camera, Eleutherius, hedera, inferus patera, Valeria, Valerius.

Excipitur cratera, cyperus, dicterium, galerus, poderes, statera, trieres, trieteres: *& Adiectiua in* erus; *vt* seuerus, sincerus: *& Græca in* teria *&* terion; *vt* arteria cauterium, cœmiterium, monasterium, mysterium.

Propria, Abdera, Cythera, Hiera Homerus, Iberus. Cytherea *pro Venere fere corripitur*.

E *ante* **S**.

In primis corripitur: *μέσος & θέσις cum suis*.

Excipitur fresus, gesum; *νῆσος, hinc* Peloponnesus; resina, thesaurus, vesanus, vesica.

Propria, Ctesiphon, Hesychius, Hesiodus, Hesione, Rhesus, Theseus.

In mediis corripitur: Campesus, Nemesis, prothesis, Tiresias.

Excipitur ambesus, carchesium, Ecclesia, Etesias, Megalesia, obesus: *& numeralia in* esimus; *vt* centesimus.

Item Græca Verbalia in esis, *quorum futurum erat ἤσω· vt* aposiopesis, catachresis, diœcesis, mathesis, paraclesis, phrenesis.

Propria, Arcesius, Caresus, Cinesij, Halesus, Herbesus, Iesus, Lycabesus, Magnesia, Marpesus, *vnde* Marpesius; Milesius *à* Mileto, Myndesius, Onesimus, Sperchesius, Teumesius, Titaresus: *& omnia à* νῆσος*· vt* Lyrnesus, Monesus, Peloponnesus.

E *ante* T.

In primis corripitur: fretum, Geta, peto, Petrus, meto, veto, vetus, tetricus.

Excipitur beta, creta *terra alba cum suis,* ἦθος, *hinc* ethicus, *&c.* Lethe, *hinc* Lethæus, lethargus, lethum.

Item meta, metor, metior, metropolis, petus, rete, rhetor, seta; teter, a, um.

Propria, Cletus, Creta *insula cum suis,* Petalus, Tethys, (*non* Thetis) Zethes, Zethus.

In mediis corripitur: amethystus, feretrum, impetus, pharetra.

Ex-

Excipitur niceterium, ortygometra, paracletus.

Et Latina in etus, a, um: acetum, boletus, moneta, proxeneta, temetum; (*præter* vegetus, cornupeta *& ſimilia à* peto.) *Item in* eticus, a, um, *à nomi: Verbali*; *vt* phreneticus: *ſic* arithmeticus, ſpleneticus.

Propria, Aceta, Caieta, Curetes, Libethrum Lucretius, Prometheus.

Variatur vietus.

E *ante* V.

In primis corripitur: breuis, leuis, leuitas, leuo ſeuerus.

Excipitur leuis *pro glabro*, ſeuum.

Propria, Sueuus, Treuir.

In mediis producitur: Aleuas, paraſceue, Sueuus.

Excipiuntur compoſita Beneuentum, Maleuentum.

I *ante* B.

In primis corripitur: cibus, Iber, Libanus, liber, tribulus.

Excipitur clibanus, fibula hibernus, ibis; liber, a, um; libo, libum, libra, libro, ſcriblita, ſcribo, ſibilus, tibia, tribula, *vel* tribulum, (*non* tribulus, *nec* tribulo) vibex, viburnum.

Propria, Hyble, Ibycus, Liber *pro* Baccho, Libethrum, Scribonius, Tibur, Vibidius.

In mediis corripitur: Corybas, delibutus, Hannibal, horribilis, *& similia in* bilis. *In* bundus *etiam*; *vt* pudibundus, moribundus: *& in* bulum; *vt* prostibulum, vestibulum: in tribus, Mulciber. sitibundus *verò formatur à Supino producto*.

Excipitur Oribasus, *canis nomen*.

I *ante* C.

* *In primis corripitur*: cyclus *cum suis*, ciconia; dico, as; frico, mico, plico, Sicamber.

Excipitur dica; dico, is, (*non* dicax) ficedula, ficus; ico, is; icon, lichen, licium, mica, *νίκη cum suis*, pica picus, sica, sicubi, sicut, spica, spicum *vel* spicus, spiculum, σῦκον *cum suis*, sycomorus, sycophanta, trica, trico, triceni tricesimus, tricies; viceni, vicesimus, vicies, *& similia*; vicus, vicinus, vicinia.

Propria, Bithus, Cliciades, Cyce, Icarus, Iconium, Licianus, Lycheus, Michylus, Micypsa, Phycus Picenum Sicania, Sicha, Sicilia Sicelis, (*non* Siculus) Siconius, Ticinus Trice.

Variantur Lychas, Sicanus, Sichæus.

In mediis corripitur: amicio, Helice, Helicon. *In* icus *&* ica: Illyricus, Noricus, Oricus, Prodicus; manica, pedica, tunica,

Vi-

vitricus, vomica: *& multa in* ico; *vt* vindico, albico, *&c. Item Deminutiua, & his similia, in* iculus *&* iculum; *vt* ventriculus, aqualiculus, *&c.* cubiculum, curriculum *&c.*

Excipitur amicus, anticus, apricus, caprificus, ceruical. conuicium, erica; febricito, febricosus; formica, laserpicium, lectica, lorica, lumbricus, mendicus, multicium, myrica nouicius, nutrico. petricosus posticus, pudicus rubrica, vesica, vmbilicus, vrtica. *Et Deminutiua quædam:* canicula, clauicula, craticula, cuticula, febricula, siticula, viticula, *& quæ à longo incremento; vt* cornicula, radicula *&c. Item quædam quæ Deminutiuorum formam habent; vt* cuniculus, pediculus, periculum, redimiculum, somniculosus.

Propria, Aequicolæ, Apicius, Aricia, Caïcus, Labicum, Labici, Marica, Mauricus, Nasica; *ex νίκη facta*, Berenice, Polynices, Thessalonica; Palicus, Saticuli, Triuicus, Vaicus, Vstica. *& barbara omnia:* Alaricus, Fredericus, Henricus, Ludouicus, *&c.*

Variantur Numicius, Vaticanus.

I *ante* D.

In primis corripitur: Cydon *vrbs,* Didymus, fides *cum cognatis,* idem *neutrũ,* Midas, quidẽ.

Excipitur fido, fiducia, fidus, infidus, (*non* fides, fidelis, perfidus, fidius, fidecula, fi-

dicina, fidelia) idem *masculinum*, idolum, idus, nideo, nidor, nidus, pridem, pridie, rideo, fido, fidus, *& hinc* confidero, defidero; strideo.

Propria, Dido, Ida, Lyda, Lydia Phidias, Tydeus.

Variatur Cydon *vir*, *&* Fidena *siue* Fidenæ.

In mediis corripitur: calidus, candidus, crepida, diuido, rosidus.

Excipitur chelidon chelidonia; confidero desidero; elegidion, fastidio. *Abstracta, & Verba in* ido; *vt* libidò, formido, *præter* diuido. *Patronymica in* ides *à primitiuis in* eus *vel* es; *vt* Pelides *à* Peleus. Neoclides *à* Neocles. *His similia sunt*, Belides, Lagides, Lycurgides, Posides.

Propria, Abydos, Acidalius, Dauides. Euclides, Godefridus, Isidius, Posidium, Posidonia, Sigefridus, Thucydides, *antepenultima*, Vectidius.

Variantur Euripides, Pisidæ.

I *ante* F.

In primis corripitur, *& in mediis per regulam generalem de compositis.*

I *ante* G.

In primis corripitur: ligo, migro, piger, rigeo, Stygius, trigon, vigeo.

Ex-

Excipitur biga. *&c.* figo, fligo, frigo, frigeo, frigero, frigilla, frigus; pyge, *vnde* depygis; triginta, viginti.

Propria, Digentia, Sigæum, Sigerius.

Variatur Gyges. ſtrigilis, & ſtriges.

In mediis corripitur: caliga, litigo, fumigo, *& cetera verba in* go.

Excipitur auriga, caligo *Nomen & Verbum*, caſtigo, inſtigo, veſtigo, fatigo, faſtigium, loligo, origanum, præſtigiæ, quadriga, ſalpyga, vectigal, origo, porrigo *Nomen*, robigo, ſiligo, *& ſimilia*; vitiligo.

I ante L.

In primis corripitur: filix, φίλος, pila *pro ſphærula*, pilus, *vnde* depilo; fileo, ſilex, ſtylus, tilia.

Excipitur bilis, chilias, filius, filum, hilum, (*non* nihilum) ilex, ilia, ilicet, lilium; mile, milia, *Subſtant.* miles, pila *pro columna*, pilentum, pileus, pilum, pſilothrum, ſcilicet, vilis.

Propria. Ilithyia, Ilium, Ilus, Miletus, Nilus. Pilumnus, Silius, Silo, Smilax, Syla, Thyle.

Variatur Silenus, *ſæpius productum.*

In mediis corripitur: Aemilius, Aeſchylus, inquilinus, mutilo, rutilo, Thermopyle, *& reliqua à* πύλη· Troilus, Zoilus, aquatilis,

lis, dapsilis, fluuiatilis, humilis, parilis, similis, sterilis, *& similia.*

Excipiuntur Adiectiua in ilis *non Verbalia; vt* ædilis, anilis, Aprilis, exilis, infantilis, senilis, subtilis, virilis: *& in* ile *Substantiua; vt* bouile, lignile, mantile, ouile, *&c. Composita à* φῦλον: *vt* allophylus: ompilo, expilo, oppilo. *Item* asylum, conchylium, crocodilus, in ilo.

Propria, Abyla, Acylius, Argiletum, Asilus, Anilenus, Duilius, Eriphyle, Fenilia, Lucilius, Manilius, Marsilius, Massylia, (*non* Massilia) Oileus, Palilia, Pamphylia, Petilia, Seruilius, Sextilus, Venilia.

Variatur Rutilius.

I ante M.

In primis corripitur: chimera, fimus, Hymenæus, nimis, nimium, Simois.

Excipitur bimus, trimus, *&c.* cimex, climax, crimen, criminor; imus, a, um; lima, limax, limo, limen, limes, limito, limus *Adiect. & Substant. tam pro veste, quàm cœno, cum suis*; mimus, nimirum primus, rima, rimor, simia, simius, simus, vimen.

Propria, Cymodoce, Cymothoë, *à* κῦμα· Chimerij, Chimerinos, *à* χειμὼν· Himera, Limone, Mimalon, Strymon, Timæus,

Ti-

Timagenes, Timotheus, *& similia à* τιμή.

Variantur Hymen. Symæthus.

In mediis corripitur: animus, *& alia in* imus, limus. rimus. ſimus, timus. *& imonium ſimia; vt* facillimus, nigerrimus, albiſſimus, optimus, patrimonium.

Excipitur enthymema, opimus, quadrimus, *&c. In* imen *&* imentum, *à verbis quartæ coniugationis; vt* molimen, lenimen; pauimentum, rudimentum.

Propria, Adimantus, Alimon, Amymon, Archimedes, Ariminum, Ioachimus. Opimius, Polytimus, Theotimus; *&c. à* τιμή.

I ante N.

In primis corripitur: cinis, dynaſta, gynæcium, lino, minæ; minor, aris; minium, minuo, minus, ſino.

Excipiuntur binus, trinus, *&c.* cinyps; clino, *hinc* declino, inclino triclinium; crinis, finio, finis, linea, linum; mino, as; pinea, pinus, rhinocero, ſchinus, ſcrinium; ſinus, i, (*non* ſinus, us) ſpina, ſpinus, vinea, vinum.

Propria, Dinomarches, Inachus, Inarime. Ino, Mineus, Minos, Plinius, Syna; Synas, Trinacria.

In

In mediis corripitur: Aeschines, *quod etiam productum legitur;* fascino, inquino, lancino, Morinus. *Et adiectiua in* inus *à vocabulis rerum non animatarum;* *vt* cryſtallinus.

1. *Excipiuntur Substantiua in* inus, ina, inum: architriclinus, caminus, catinus, cuminum *vel* cyminum, echinus, hemina, parietina popina puluinus, resina, runcina, ſagina. *Sed corripiuntur* acinus, apinæ, aſinus, Aſine *opidum,* buccina, Caſina *comœdia,* eleëmoſyna, *cum ceteris eiuſdem terminationis;* facinus, femina, fidicina, *& ſimilia à* cano; fiſcina, fuſcina, gauſapina, lamina, machina, Mutina, nundinæ, pagina, patina, Proſerpina, Ruſpina, ſarcina, ſuccinum, trutina, vncinus.

2. *Denominatiua in* inus *à vocabulis rerum animatarum:* amitinus, anſerinus, leoninus, vitulinus, *&c. & à nominibus locorum:* Traiectinus, Venuſinus.

3. *Hæc item Adiectiua in* inus: clandeſtinus, Feſcēninus, feſtinus, genuinus, inquilinus, internecinum, inteſtinus, libertinus, matutinus, mediaſtinus, morticinus, peregrinus, ſupinus, veſpertinus, vicinus.

4. *Hæc quoque:* acinaces, aginor, lacinia, omnino, opinio, opinor, paſtinaca, propino, puluinar, ſagino.

5. *Pa-*

5. *Patronymica in* ine: Adraſtine, Nerine.

6. *Propria.* Altinum, Apenninus. Arpinum, Euxinus, Latinus. *& ſimilia in* inus: Pachynus, Ticinus, Ticinum.

I ante P.

In primis corripitur: clypeus, piper, ſcyphus. ſtipula. ſtipulor.

Excipitur coliphium, gryphes, grypho, gryphus, grypus, pipio, pipo, pipilo, ripa, ſipho, ſtipendium, ſtipes, (*non* ſtipula) ſtipo ſypharium, vipera.

Propria, Hypates, Iphigenia, *& cetera ab* ἶφι· Niphe, Ripheus, Scipio, Sipus, Typhata, Typhon, Tiphys.

In mediis corripitur: diſcipula, diſcipulus, manipulus Oedipus.

Excipiuntur propria, Aliphæ, Enipeus, Euripus, Seriphus *&* obſtipus *Adiectiuum*.

I ante Q.

In primis corripitur: liquare, cliquáre, liqueó, liquidò, reliquus.

Excipitur liquor *Deponens*, *non Paſſiuum à* liquó.

Propria, Liquetia, Liquetius.

Liquor *Nomen*, liquidus *&* liqueſco *aliquando producta inueniuntur.*

In

In mediis corripitur: aliquando, aliquis, reliquus, siliqua, *&c.*

Excipitur antiquus, obliquus.

I ante R.

In primis corripitur: lyra, pyrum, pyrus, Quirinus, Quiris, Syria, Syrus, Tyrus, vireo, virago.

Excipitur chirotheca, chirurgus, *ceteraq́; à* χεὶρ *(præter* chiragra) dirus, gyro, gyrus, ira, irascor, iris, irito, ironia; lira, *id est sulcus, hinc* deliro, delirus; miror; mirus, a, um; phthiriasis, pirata: πῦρ *cum suis, vnde* pyralis, pyramis, pyrites, (*non* pyra) sirius, spira, spiritus, spiro, stiria, syrinx, tiro, vires, virulentus, virus.

Propria, Chiron, Ciris, Cyrene, Cyrinus, Cyrus, Liriope, Lyris, *fluuius*, Myræna, Pirene, Pirithous, Pyræus, Pyramus, Pyrene, Scyros, Siren, Syron, Tiresias, Tyridates.

In mediis corripitur: satyra, Treuiri.

Excipitur apyrinum, butyrum, collyrium, delirus, empiricus, equiria, magirus, nimirum, papyrus, sapphirus.

Propria. Ancyra, Busiris, Camirus, Corcyra, Cosyra, Deianira, Epirus, Iairus, Ilaira, Lairus; *& inirius*, Podalirius; Nisyrus,

ſyrus, Oſiris, Semiramis, Stagira, Stantyra.

I *ante* S.

In primis corripitur: biſon, ciſium, Iſara; λύσις *cum ſuis, vt* paralyſis; miſer, miſereor, miſeria, niſi, phthiſis, phyſis, Piſaurus, ptiſana, ptiſanarium, ſiſer.

Excipitur χρυσὸς *cum ſuis*; hyſſopus *duplici* ſſ *ſcribitur*; niſus, piſa, piſum. *Participia & Verbalia in* ſus: riſus, viſus.

Propria, Briſeïs, Chryſeïs, Lyſippus, Iſis, Niſa, Niſus, Piſa, Piſander, Piſo, Siſyphus.

In mediis corripitur: Acriſius, Amiſiæ, cytiſus, Elyſius, Pariſij.

Excipitur diuiſus, gauiſus, paradiſus.

Propria, Amphiſa, Amphryſus, Anchiſes, Aruiſium, Cambyſes, Cariſius, Cephiſus, Criniſus, Dionyſius, Eliſa, Eliſeus, Heliſus, Lariſe, Moyſes, Ocriſa.

I *ante* T.

In primis corripitur: iter, lito, litura, niteo, nitor *Nomen*, nitrum, Titius, titulus, Titus, Scythia.

Excipitur clitellæ, dito, litera, (*non* lituus) litigo, litus, mitigo, mitis, nitor *Verbum*,

nitella python, *vnde* Pythius, pytisma, ritus, scitor, titillo, triticum, tritura, vita, (*non* vitellus) vitex, vitis, vitiligo, vito, (*non* vitium, vitrum) vitupero, zythum, zythus.

Propria Bithus, Bithynia, Clitis, Cliton, Clitorius, Clitumnus, Dithyrambus, Lithorius, Pithenor, Pitho, Pythagoras, Scython, Sithon, Sithonia, Titan, Tithonus, Tityrus, Triton, Tritonis, Vitus.

Variatur Italia, Italus, pituita; *quibus addunt* Britannia *cum suis*.

In mediis corripitur: Anytus, Eurythus, finitimus, idolothyton, nauita, natalitius, nequitia, patritius, Saturnalitius, seruitus, tribunitius.

Excipitur abreptitius, aconitum, ambitus *Participium*, (*non* ambitio) auritus, corbita, corytus, emissitius, galerita, inuito, inuitus, irrito, (*non* irritus) laserpitium, mellitus, Mephitis, multitium, nouitius, nutritius, (paralyticus *metrica necessitate productum legitur*) parasitus, pituita, scriblita, suppositius, viritim.

Item Græca Deriuatiua in ita, itas, ites, itis, itus, itius.

Variatur fortuitus.

Propria, Agapitus, Alithyia, Amithone, Amphitrite, Anitia, Aphrodite, Aquitania,

nia, Architas, Berytus, Cocytus, Corythus, Pamasithon, Eritus, Gallita, Heraclitus, Hermaphroditus, Ilithyia, Lusitania, Mauritania, Misitius, Orithyia, Polygiton, Potitius, Thersites.

I ante V.

In primis / *In mediis* — *semper producitur* — ciuis, diues, friuol⁹riuus / côniueo, saliua, côuiua.

Excipienda cognoscuntur ex regulis generalibus.

In mediis excipitur Simbriuium *flumen*, *&* Niniue.

O ante B.

In primis corripitur: globus, probrum, probus, strobilus.

Excipitur bobus, gobio *vel* gobius, mobilis, nobilis, nobis, robigo, robur, robustus, sobrius, vobis.

Propria, Crobialum, Nobe.

Variatur obex, Robertus, Tobias.

In mediis corripitur: cœnobium, Niobe.

Excipitur ambobus, duobus, October, vtrobique.

Propria, Iacobus, Iobus, Canobus, Longobardus.

Iacobidæ *contra naturam frequentiùs corripitur.*

O *ante* C.

In primis corripitur: cochlea, crocus, doceo, iocus, locus, noceo, procus, voco.

Excipitur focale *faucium tegumentum* (*non* focale *à focus*) foco, *hinc* prafoco, suffoco; ὠκὺς, Oceanus, ocymum, ocium, *hinc* negocium; Phoca; pocillo, as; poculum, procerus, (*non* proceres) ptochotrophium, vocalis, vociferor, vocula, *non* vocabulum, *nec* voco.

Propria, Cocalus, Cocytus, Phoce, Phocis, Phocus, Phocylides, Oceus, Ochenius, Ochus, Ocyron, Socrates, Socus *Mercury nomen.*

Variatur locusta.

In mediis corripitur: apocha, apocope, Antiochus, Laodocus.

Excipitur latrocinium, patrocinium, patrocinor, tirocinium, *cum similibus in* ocinium & ocinor.

Propria, Guinocus, Iodocus, *& similia barbara; Græca enim corripiuntur.*

Variatur quandocumque.

O *ante* D.

In primis corripitur: modus *cum suis*, mo-

moderor, modestus, modicus, modò, odium, (*non* odi) odor *cum suis*, Rhodus, sodalis.

Excipitur codex, lodex, nodo, nodus, *cum suis*, plodo, podex, prodigium, rodo, sodes, Zodiacus.

Propria, Clodius, Clodoueus, Codrus, Dodon, Dodona.

In mediis corripitur: commodus; exodus, methodus, *ab* ὁδὸς. Theodorus, *& similia.*

Excipitur custodio, crodius; epodos, palinodia, prosodia, *& alia ab* ᾠδὴ.

Propria Botrodum, Emoda, Emodus, Glycerode, Herodes, Hilarodes, Laodocus, Nebrodes, Orodes, Thermodon.

O *ante* F.

In primis corripitur: ofella, profectò, *& similia ex compositione*

In mediis ex generalibus constat.

O *ante* G.

In primis corripitur: logus, rogo, rogus, toga.

Excipitur cogo, *quod Crasi cognoscitur; inde* cogito.

Propria, Cogiſantra, Ogyges, *vnde* Ogygius, a, um; Ogygia, Ogyris, Troglodytes.

In mediis corripitur: elogium, eulogium, ſyllogiſmus.

Excipitur octoginta, *& ab* ἀγωγὴ, iſagoge, pædagogium, pædagogus, paragoge, ſynagoga.

O *ante* L.

In primis corripitur: mola, πόλις, πολύ, ſolum, ſtola, vola.

Excipitur boletus, choliambus, coliphiū, colis, colon *pro membro, non inteſtino,* colum, colo, are, (*non* colo, ere; color; colus, li) dolium, (*non* lolium) loligo, moles, molior, (*non* moleſtus) moly, nolo, (*non* volo) olim, olea *pro menſura, non arbore*; proles, ſolennis, ſolers, ſolor, ſolus.

Propria, Bola, *vnde* Bolanus; Colis *inſula*, Folia, Nola, Olearus, Olenus, Olenius, Spoletum, Tmolus *ſiue* Timolus. Polydamas *&* Polypus *producuntur imitatione Græcorum tantùm, qui alioquin correptis adijciunt v, vt fiat Diphthongus.*

In mediis corripitur: Aeolus, Iole, *orta à* πόλις, Scæuola, viola, violo.

In olus, a, um, *Deminutiua:* capreolus, doliolum, ſeriola.

Ex-

Excipitur acolytus, (*non* acoluthus) idolum, præstolor.

Et composita à πωλῶ, κῶλον: bibliopola, tricolon.

Propria, Aetolia, Capitolium, Cimolus, Iolas, Mediolanum, Mausolus, Neobole, Pactolus, Phicolus, Phonolenides, Subsolanus, Timolus.

O *ante* M.

In primis corripitur: Bromus, Bromius, comes, comitor; coma, *hinc* comatus, cometa; dominus, domo, domus, glomus, homo, tomus, vomo.

Excipitur comissor *à* κωμάζω, comœdia, comicus *à* κώμη, comis; como, is, (*non* comes) cominus, fomes, fomentum, lomentum, momus, momentum, nomen, omen, ominor, pomœriũ, pomus, pomum, quomodo, stroma, tomentum, vomer *vel* vomis, *non* vomo.

Propria, Comum, Roma, Romulus.

In mediis corripitur: Hebdomas, Sodoma, Salomon.

Excipiuntur Neutra: abdomen, amomum, cinnamomum, aroma, axioma, ceroma, glaucoma, perizoma, *similiaq́ue*; encomium.

Propria, Absalomus, Esromus, Ithomus *&* Ithome, Salome.

Composita naturam suam seruant : anguicomus, atomus, cognomen, epitome.

O *ante* N.

Inprimis corripitur : bonus, moneo, onus, onager, sonus, tonus.

Excipitur conor, conus, conops, donec, dono, donum, nonæ, nonaginta, nonus, phonascus *cum reliquis à* φωνὴ, ponè, pono, (*non* posui, positum) pronus, zona.

Propria, Monychos, Nonius, Nonacris *cum deriuatis*, Thonites.

In mediis corripitur : aconitum, Alcyone, Antronius, Apollonius, Harmonia, Pannonia, Tisiphone, *& si quid præterea à* φόνος.

Excipitur colonus, colonia, concionor, opsonium, opsonor, octonus, patronus, persona, *cum reliquis in* ona : *sed* Matrona *fluuius corripitur.*

Item in monia, monium. *Et composita à* φωνὴ, φωνία, γωνία, *&* ὄνομα, *cuius composita mutant o in* ω· *vt* Hieronymus, *&c.* antiphona, euphonia, synonymum, trigonum.

Et Deriuatiua à genitiuis longis, Babylonius.

Propria, Antonius, Feronia, Hipponax, Ionia *regio* : *sed* Ionium *mare corripit Virgilius.* Latonia, Mammona, Petronius, Sarone,

Salmoneus, Sempronius.

Variantur Edonis *&* Bistonis.

O ante P.

In primis corripitur: opera, opus, popina, poples, σοφὸς tropus.

Excipitur copia, copis, copula, copulo, dropax, opilio, populus *arbor*, scopæ, (*non* scopus) scropha, sopio, (*non* sopor, soporo) stlopus, tophus, tophaceus.

Propria, Copæ, Opis *Nympha,* (*non* Opes) Popea, Sophronius, Zopyrus.

In mediis corripitur: cardopus, orophus: *& à* tropus *&* lophus *composita.*

Excipitur: Anthropophagi, conopeum; hyssopus, um; prosopon, pyropos, sinopis, σιωπὴ, *hinc* aposiopesis.

Propria, Aesopus Asopus; Canopus, Crotopus, Epopeus, Europa, Inopus, Iopas, Leucopetra, Metopus, Pyropus, Rhodopis, (*non* Rhodope) Sinope.

O *ante* Q.

In primis corripitur: coquo, loquor *cum Deriuatis & Compositis.*

Excipiuntur Ablatiui quoquo, quoquam.

In mediis corripitur: concoquo, colloquor.

Excipitur alioqui, vtroque, quandoque.

O *ante* R.

In primis corripitur: Corinthus, corium, corona, Coronis, *tam proprium, quàm appellatiuum;* Coronia, Ora *Dea,* φόρος.

Excipitur chorographus, coram, corambla, corus, corytus, *theca arcuum;* δῶρον, *hinc* Polydorus, *&c.* floreo, gloria, glorior, hora, horarius, horologium, horoſcopus, lora, lorica, loripes, lorum, morio, moror *pro inſanio,* (*non* moror *pro exſpecto*) moros, *pro fatuo;* moroſus. morum *fructus, &* morus *arbor, vnde* ſycomorus, *modò per* ω, *modò per* ο, *ſcripta reperies.* ora, oræ, orata, oro, ploro, prora, pſora, roro, ſorex, σωρὸς *cum ſuis,* ſorites, thorax.

Propria, Chloris, Choreus, Coritha, Corycus, Dorion, Doris, Horos, Noricum, Oricos, Orithos, Orithyia, Oromedo, Oropus, Phora, Sora, Soracte, Toranius, Voraptus.

Variatur Corallium *&* Orion.

In mediis corripitur: corchorus, Pacorus, promontorium, Sicoris.

Excipitur anachoreta, aurora, ciborium, ignoro, mantichora; meteorus, ra, rum; Opo-

Oporinus, prætorium, theorema, victoria.

Item Deriuatiua in orius, a, um; *in* orus, a, um, *ab obliquis longis*; prætorius, ſonorus.

Propria, Achoreus, Anthores, Chryſolorus, Cytorus, Diores, Helorus, Lycoras, Lycoris, Lycoreus, Pelorus, Polydorus, *& reliqua à δῶρον.*

O ante S.

In primis corripitur: Coſæ, δόσις, *& ex eo facta*; Moſa, Oſiris, Oſius; *à πρὸς composita, vt* proſodia, proſopon; roſa, roſaceus, roſarium, *&c.* Soſius.

Excipitur proſa, πτῶσις, *hinc* antiptoſis, *&c.* Roſeus *Gentile*, roſidus, *non* roſa.

Propria, Gnoſus, *& rectiùs* Gnoſſus, Moſes *vel* Moyſes, Soſia *ſerui nomen, aliáque à* σώζω.

Variatur Proſerpina, *rariùs tamen corripitur.*

In mediis corripitur: ambroſia, Ambroſius, Cynoſura, eleëmoſyna, Euphroſyne, Genoſius, Leucoſia, mnemoſyne, mnemoſynon, ſympoſium, *cum reliquis Græcis in* oſius, a, um; Theodoſius.

Excipitur aloſa; *deriuatiua in* oſus, ingenioſus; *& verbalia in* oſis ab όω, homœoſis, metamorphoſis.

Propria, Ioſeph, Ioſias, Tholoſa.

O *ante* T.

In primis corripitur : coturnix , *quod Lucret. produxit*, δότος, nota , nothus , noto , Notus *ventus*. (*non* notus, a, um) νότος , rota, quoties, quotus.

Excipitur doto, λωτὸς , *hinc* lotophagi ; notesco, otium, potito, poto, potus, protinus, πρῶτος, prototypus ; soter, *& ab eo facta*; totus. (*non* toties) votum

Propria. Clotarius, Clotho , Cote , Cotilus, Dotion *oris*, Doto *nympha* , Lotis , Plotæ, Plotus, Plotia, Plotius, Plotina. Plotinus, Proteus, Scotus, Sotades , Votienus.

In medius corripitur: abrotanus, Deiotarus, Oenotria, onocrotalus.

Excipitur ægrotus, asotus, cariotes, cerotum , deltoton , deuoto, as ; psilotron , repotia. *Et multa in* ota, otes, otis, oticus, strotos, ptotos ; *vt* Epirota , Melotes , Nilotis , exoticus, Lithostrotos, diptoton.

Propria , Carnotum , Eurotas, Lancilotus.

O *ante* V.

In primis corripitur : bouillus, nouus, Ouidius, ouis , ouile, ouo.

Excipitur ouum , prouincia . *cetera ex præpositione* pro *cognoscuntur*.

In mediis corripitur, sintq́ omnia peregrina: Cleouicus, Geneuefa, Ludouicus, *quæ pleraque corripiunt.*

Variatur controuersia.

V *ante* B.

In primis producitur: bubalus, bubo, glubo, nubes.

Excipitur bubulcus, cubitus, cubo, dubito, dubius, guberno, iuba, iubar, iubeo, lubet, rubea, rubeo, ruberum, rubicundus, rubrica, rubus, subucula, subulcus, tuba, tuber *pro fructu & arbore* vbi.

Propria Rubi Vbij.

In mediis producitur: Anubis, delubrum, Insuber, saluber, volubilis.

Excipitur coluber, cucubo, innuba, pronuba, lugubris, titubo.

Propria, Corduba, Danubius, Hecuba.

Variatur connubium.

V *ante* C.

In primis producitur: fucus, iucundus, Lucas, Lucania, lucus, mucus.

Excipitur cucullus, cuculus, cucumis, cucurbita, ducare, *inde* educare. (*non* ducere) duceni, ducenti, suca, (*non* suci) lucerna, (*non* lucco) lucellũ, lucior, lucrum, nucleus, trucido, truculentus.

Pro-

Propria, Ducarius, Lucretia, Lucretius, Lucretilis, Lucrinus, Lucumo.

Variatur Luceres.

In mediis producitur: carruca, feſtuca, ſambuca, ſambucum, ſampſucum.

Excipitur educo, as; enucleo; volucer, cris, cre.

V *ante* D.

In primis producitur: crudus, cudo, ludo, ludus, nudo, nudus, rudus, ſudo, ſudor, trudo, vdus.

Excipitur pudet, pudor, rudens *funis*, rudis, *tam ſubſtantiuum, quàm adiectiuum, hinc* erudio; ſtudeo, ſtudium, ſudes, tudes, tudito.

Variatur rudo.

Propria, Ludouicus, Rudiæ, Tuder.

In mediis producitur: conſuetudo, corruda, ſolicitudo, teſtudo.

Excipitur erudio, propudioſus, repudio, repudium, *quæ ex regulis generalibus conſtant.*

V *ante* F.

In primis producitur: bufo, rufus, Rufinus.

Excipitur Rufæ, *Caſtellum Campaniæ.*

In mediis conſtat ex generalibus.

V *ante* G.

In primis producitur: frugis, iugis, lugeo,

nu

mugio, nugæ, nugor, pugio, ruga, rugio, rugo.

Excipitur fugo, fugio, iugulum, iugum, pugil, pugillus, tugurium.

Variatur pugillares, *sæpius productum.*

In mediis producitur: ærugo, ferrugo, lanugo, sanguisuga.

Excipitur bijugis, confugiũ, coniugium, *&c. ex generalibus.*

V ante L.

In primis producitur: à δουλεία deriuata, fuligo, Iulius, mulus.

Excipitur culex, culina, cullullus, (*non* culeus) fulica, fulix, gula, mulier, vlula, vlulo.

Propria, Vlubræ, Vlysses.

In mediis producitur: aculeus, Amulius, Apulia, (*non* Apulus) Iulus, Getulus, peculium. *Item in* ulis; *vt* curulis, edulis, tribulis.

Excipiuntur Verba in ulo; *vt* ambulo, cumulo: *præter* adulor.

Polysyllaba in ulus, a, um: corculum, credulus, cuculus, graculus, nebula, nebulo, oculus, vasculum, vernaculus, vlula: *præter* Cleobulus, Herodulus, *& similia à* βουλὴ *&* δοῦλος. *Item* Aesculapius, curculio, simulacrum, speculum, specular. torcular *quidam producunt, alij corripiunt.*

Variatur Zabulones *à Iuuenco,*

V *ante* M.

In primis producitur: dumus, fumo, fumus, humanus, humor, numen.

Excipitur crumena, cumera, cuminum, cumulo, cumulus, humerus, humilis, humo, (*non* humeo, humor) humus, numero, numerus, numisma, ruma, *hinc* subrumus, rumex, (*non* rumino) tumeo, tumor, tumultus, tumulus.

Propria, Numa, Numantius, Numanus, Numatius, Numitor.

Variantur pumilio, pumilo, pumilus; *sed frequentiùs producuntur*.

In mediis producitur: acumen, alumen, argumentum, bitumen, cacumen, legumen.

Excipitur autumo, columella, columen, contumax, contumelia, Crustumeri, Crustumium, cucuma, cucumer *vel* cucumis, incolumis, Lucumo, postumus.

Verbalia in men *&* mentum *à Supinis breuibus, vel positione tantùm longis*; *vt* documentum, emolumentum, nocumentum, monumentum, tegumentum.

V *ante* N.

In primis producitur: cunæ, funis, funus, Iuno, munio, munus, prunum, prunus, vnus.

Ex-

Excipiuntur cuneus, cuniculus, tunica. *Proprium* Druna.

In mediis producitur: Lacuna, Vacuna.

Excipitur Albunea, *siluæ nomen apud Virg.*

V *ante* P.

In primis producitur: Iupiter, nuper, pupa, rupes, ſcrupus, ſtupa.

Excipitur cupediæ, cupio, cupreſſus, duplex, duplo, lupa, lupinus, lupus, ſupellex, ſuper, ſuperbus *cum ſuis*; ſuperi, ſupero, ſupra, ſtupeo, ſtupro, ſtuprum, ſupinus, vpupa.

Propria, Lupercal, Rupilius.

In mediis producitur: Arupinus, marſupiũ.

Excipitur Numerale in uplus: duplus, *&c.* aucupor, cornupeta, occupo, nuncupo, quadrupes, vitupero, volupe, vpupa.

Proprium, Centurupe.

V *ante* R.

In primis producitur: cura, curia, curio, durateus & durius, *id eſt, ligneus*; murus, purus, ſura.

Excipitur curulis, le; ſuro, is; furor, oris, (*non* furor, aris) muria, nurus, ſpurius.

Propria, Cures *opidum*, (*non* Curetes *Cretæ populi*) Curius, Duraton, Durius, Thuris, Turnus.

In mediis producitur : Arcturus, Etruria, Ituræus, penuria.

Excipitur camurus, a, um; Lemures, (*non* Lemuria) purpura *cum suis*, satureia, saturo, tugurium, vulturius. *In* uria *Substantiua*, centuria, luxuria. *In* urio *Numeralia*, centurio, decurio. *In* urio *Meditatiua: præter* cucurio, ligurio, scaturio, *quæ volunt non esse Meditatiua.*

Propria, Anxurus, Bituriges, Centurupe, Liguria, Masurius, Mercurius, Palphurius, Sabura, Satura.

Variatur Mamurius.

V *ante* S.

In primis producitur : Drusus, fusus, Musa, pusio, pusus, Susa.

Excipitur pusillus, susurro, susurrus *vel* susurrum.

Propria, Frusimo, *&* Susanna *aliquando productum.*

In mediis producitur : Creusa, Medusa; Rhamnusius, ia; Telethusa.

Excipiuntur propria, Blandusia, Brundusiũ, Cadusij, Canusium, Ebusius, Perusinus, *contra primitiui naturam*; Volusius, Volusus.

Variantur Venusia, Venusinus.

V *ante* T.

In primis producitur: brutus, luteus *à colore*, muto, mutuus, nutrio, Plutus, puteo, pu-

tes-

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm